

1 Úvod

Záverečný účet Mesta Banská Bystrica za rok 2023 je zostavený v štruktúre, ktorú stanovuje zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Obsahuje komplexný prehľad rozpočtového hospodárenia, hodnotenie plnenia programov, bilanciu aktív a pasív, prehľad o stave a vývoji dlhu, údaje o nákladoch a výnosoch podnikateľskej činnosti a údaje o hospodárení príspevkových organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta. V dokumente analyzujeme rozpočtové príjmy a výdavky a finančné operácie.

2 Legislatíva

Zostavovanie a minimálny obsah záverečného účtu je upravený v § 16 odseku 5 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, na základe ktorého je Mesto povinné zostaviť po skončení rozpočtového roka záverečný účet. Návrh záverečného účtu musí byť prerokovaný najneskôr do šiestich mesiacov po uplynutí rozpočtového roka.

Zostavovanie záverečného účtu za rok 2023 ďalej upravujú Zásady rozpočtového hospodárenia Mesta Banská Bystrica ZD č. 12/2020, ktoré boli schválené uznesením Mestského zastupiteľstva č. 500/2020 zo dňa 23. júna 2020 a ktoré vstúpili do účinnosti dňa 01.07.2020.

3 Rozpočet Mesta Banská Bystrica

Rozpočet Mesta Banská Bystrica na rok 2023 bol schválený dňa 13.12.2022 uznesením Mestského zastupiteľstva č. 17/2022.

Rozpočet bol v roku 2023 upravovaný 6 zmenami programového rozpočtu, pričom z toho 1 zmena bola vykonaná primátorom. Okrem týchto, predmetom ďalšie 4 zmeny programového rozpočtu boli zmeny účelovo určených prostriedkov. Rozpočtovými opatreniami v priebehu roka 2023 bola príjmová časť rozpočtu zvýšená o 2 573 915 Eur na úroveň 121 918 460 Eur a výdavková časť rozpočtu bola znížená o 5 487 984 Eur na úroveň 113 856 561 Eur, kde:

- upravený rozpočet bežných príjmov predstavuje 95 404 177 Eur,
- upravený rozpočet bežných výdavkov predstavuje 97 396 278 Eur,
- upravený rozpočet kapitálových príjmov predstavuje 9 386 219 Eur,
- upravený rozpočet kapitálových výdavkov predstavuje 14 428 152 Eur.

Upravený rozpočet príjmových finančných operácií predstavoval v roku 2023 sumu 17 128 064 Eur a upravený rozpočet výdavkových finančných operácií predstavoval sumu 2 032 131 Eur.

Príjmová časť rozpočtu bola v roku 2023 plnená na 99,96 %. Výdavková časť rozpočtu bola čerpaná na úrovni 93,89 %. K 31.12.2023 hospodáril Mesto Banská Bystrica s prebytkom bežného a kapitálového rozpočtu v sume 2 166 610,52 Eur (nie je zohľadnené vylúčenie účelovo určených prostriedkov). Po zapojení finančných operácií dosiahlo plnenie príjmovej časti rozpočtu ku dňu 31.12.2023 úroveň 121 874 333,55 Eur a výdavková časť bola plnená v objeme 106 898 634,05 Eur, čím vznikol kladný výsledok rozpočtového hospodárenia v sume 14 975 699,50 Eur (nie je zohľadnené vylúčenie účelovo určených prostriedkov).

Príjmy bežného rozpočtu dosiahli plnenie 101,74 %, čo predstavuje 97 063 593,52 Eur a výdavky bežného rozpočtu boli realizované v sume 91 930 229,13 Eur na úrovni 94,39 % z plánovaných výdavkov. To spôsobilo prebytkové hospodárenie bežného rozpočtu v sume 5 133 364,39 Eur.

Výsledky hospodárenia a Záverečný účet Mesta Banská Bystrica za rok 2023

Kapitálové príjmy boli plnené na 97,70 %, čo predstavuje 9 170 719,70 Eur a kapitálové výdavky boli realizované na 84,12 %, teda sumu 12 137 473,57 Eur. Vzhľadom na uvedené plnenie kapitálových príjmov a výdavkov predstavoval schodok kapitálového rozpočtu v roku 2023 sumu – 2 966 753,87 Eur.

Do rozpočtu boli v priebehu roka 2023 zapájané príjmové finančné operácie v celkovej sume 15 640 020,33 Eur, pričom výdavkové finančné operácie boli realizované v celkovej výške 2 830 931,35 Eur. Rozpočet príjmových finančných operácií bol plnený na 91,31 % a výdavkové finančné operácie boli plnené na 139,31 %.

V nasledujúcej tabuľke uvádzame prehľad plnenia rozpočtu príjmov a výdavkov vrátane finančných operácií.

Tabuľka č. 1: Plnenie rozpočtu Mesta Banská Bystrica v rokoch 2021 – 2023 (v Eur)

Príjmy	2021	2022	2023			
	Skutočnosť	Skutočnosť	Schválený	Upravený	Plnenie k 31.12.2023	% plnenia
Bežné príjmy spolu	75 063 061	81 038 354	85 436 380	95 404 177	97 063 593,52	101,74%
Kapitálové príjmy spolu	1 238 650	4 205 975	15 142 546	9 386 219	9 170 719,70	97,70%
Príjmy FO spolu	9 697 252	13 407 605	18 765 619	17 128 064	15 640 020,33	91,31%
Príjmy celkom	85 998 963	98 651 934	119 344 545	121 918 460	121 874 333,55	99,96%
Výdavky	2021	2022	2023			
	Skutočnosť	Skutočnosť	Schválený	Upravený	Plnenie k 31.12.2023	% plnenia
Bežné výdavky spolu	73 077 441	79 271 001	87 087 436	97 396 278	91 930 229,13	94,39%
Kapitálové výdavky spolu	5 820 674	12 327 548	30 573 675	14 428 152	12 137 473,57	84,12%
Výdavky FO spolu	3 091 019	2 470 227	1 683 434	2 032 131	2 830 931,35	139,31%
Výdavky celkom	81 989 134	94 068 776	119 344 545	113 856 561	106 898 634,05	93,89%
Výsledok rozpočtového hospodárenia	2021	2022	2023			
	Skutočnosť	Skutočnosť	Schválený	Upravený	Plnenie k 31.12.2023	
Bežný rozpočet (P-V)	1 985 620	1 767 352	-1 651 056	-1 992 101	5 133 364,39	
Kapitálový rozpočet (P-V)	-4 582 024	-8 121 573	-15 431 129	-5 041 933	-2 966 753,87	
Finančné operácie (P-V)	6 606 232	10 937 379	17 082 185	15 095 933	12 809 088,98	
Výsledok rozpočtového hospodárenia	4 009 828	4 583 159	0	8 061 899	14 975 699,50	

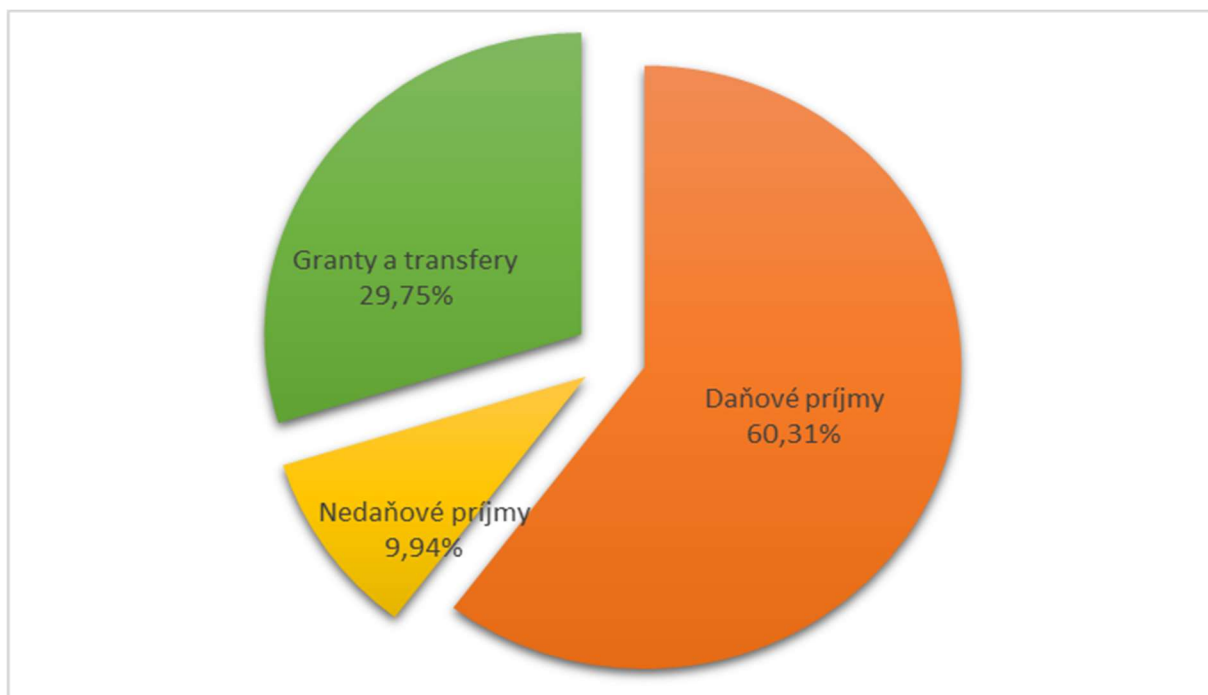
3.1 Štruktúra príjmovej časti rozpočtu

Rozpočet bežných a kapitálových príjmov v roku 2023 bol schválený na úrovni 100 578 926 Eur. V priebehu roka bol rozpočtovými opatreniami navýšený na úroveň 104 790 396 Eur. K 31.12.2023 predstavovalo plnenie rozpočtu bežných a kapitálových príjmov sumu 106 234 313 Eur, čo je 101,38 % očakávanej skutočnosti bežných a kapitálových príjmov. Upravený rozpočet príjmov po zapojení finančných operácií predstavoval sumu 121 918 460 Eur. Plnenie príjmovej časti k 31.12.2023 evidujeme vo výške 121 874 334 Eur (99,96 %).

3.1.1 Príjmy bežného rozpočtu

Príjmy bežného rozpočtu tvorili daňové, nedaňové príjmy, granty a transfery. Ich percentuálny podiel na celkovom objeme skutočných bežných príjmov ku dňu 31.12.2023 zobrazuje Graf č.1.

Graf č. 1: Bežné príjmy k 31.12.2023 (v %)

3.1.1.1 Daňové príjmy

Daňové príjmy sú najväčšou príjmovou položkou v rozpočte Mesta. V roku 2023 tvorili 60,31 % celkového objemu príjmov bežného rozpočtu. Ich jednotlivé druhy, rozpočtované prostriedky, skutočné príjmy k 31.12.2023 a pre porovnanie aj skutočné príjmy predchádzajúcich dvoch rokov zobrazuje Tabuľka č.2.

Tabuľka č. 2: Daňové príjmy k 31.12.2023 (v Eur)

Daňové príjmy	2021	2022	2023			
	Skutočnosť	Skutočnosť	Schválený	Upravený	Plnenie k 31.12.2023	% plnenia
Daňové príjmy SPOLU	49 488 175	53 213 589	56 845 735	57 569 445	58 538 349,58	101,68%
Dane z príjmov a kapitálového majetku	35 242 120	38 514 732	39 770 588	40 426 999	40 324 985,55	99,75%
Daň z príjmov fyzickej osoby	35 242 120	38 514 732	39 770 588	40 426 999	40 324 985,55	99,75%
Dane z majetku	9 375 845	9 762 662	11 160 000	11 160 000	12 114 319,03	108,55%
Daň z nehnuteľností	9 375 845	9 762 662	11 160 000	11 160 000	12 114 319,03	108,55%
Dane za tovary a služby*	4 842 935	4 884 511	5 905 147	5 972 446	6 058 421,53	101,44%
Príjmy z uplatnenia odpočtu DPH	0	0	0	0	0,00	0,00%
Dane za špecifické služby	4 841 873	4 883 449	5 905 147	5 972 446	6 057 359,33	101,42%
Dane z povolenia na výkon činnosti	1 062	1 062	0	0	1 062,20	-
Iné dane za tovary a služby	0	0	0	0	0,00	-
Sankcie uložené v daňovom konaní	27 275	51 683	10 000	10 000	40 623,47	406,23%

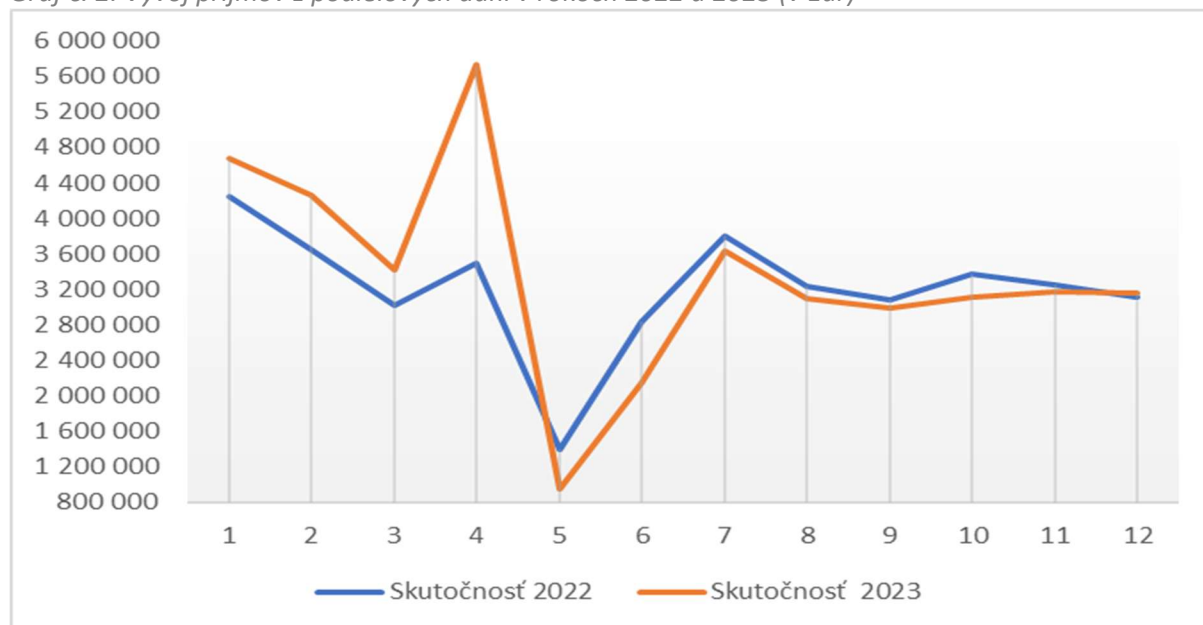
* Zloženie daní za tovary a služby zobrazuje Graf č.4

Najväčšiu položku daňových príjmov tvoria podielové dane, tzn. výnos dane z príjmov fyzických osôb pre mesto, prideľovaný na základe zákona č. 564/2004 o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov a na základe nariadenia vlády č. 668/2004 Z. z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy v znení neskorších noviel tohto zákona. Tak ako v predošlom roku, aj v roku 2023 predstavuje podiel obcí na výnose dane 70 %.

Z dôvodu platnosti daňového bonusu do konca roka 2024, bol obciam prerozdelený aj podiel na výnose z príjmov z daní právnických osôb. Výnos dane rozdeľuje a poukazuje obciam daňový úrad podľa kritérií, ktoré ustanoví vláda Slovenskej republiky nariadením. Vláda Slovenskej republiky nariadením ustanoví aj spôsob rozdeľovania a poukazovania tohto výnosu dane.

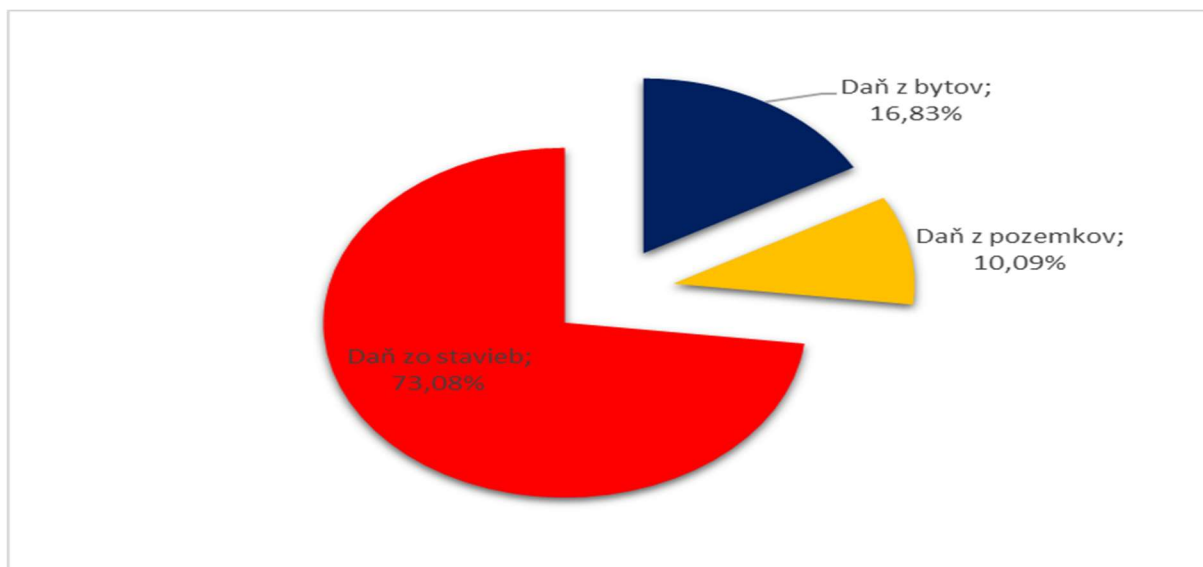
Objem prijatých podielových daní bol v porovnaní so schváleným rozpočtom vyšší o 554 398 Eur a v porovnaní s upraveným rozpočtom nižší o 102 013 Eur. V porovnaní s minulým rokom bola celková suma prijatých podielových daní v roku 2023 o 1 810 254 Eur vyššia. V Grafe č.2 krivky znázorňujú vývoj príjmov z podielových daní v rokoch 2022 a 2023. V mesiacoch január až marec bol podiel z daní z právnických osôb poskytovaný postupne, následne bol v apríli vyplatený celý podiel určený pre rok 2023. Od mája bol mestám posielaný len podiel z príjmov z daní fyzických osôb, ktorý bol však z dôvodu daňového bonusu, s výnimkou mesiaca december, nižší ako tomu bolo v roku 2022.

Graf č. 2: Vývoj príjmov z podielových daní v rokoch 2022 a 2023 (v Eur)

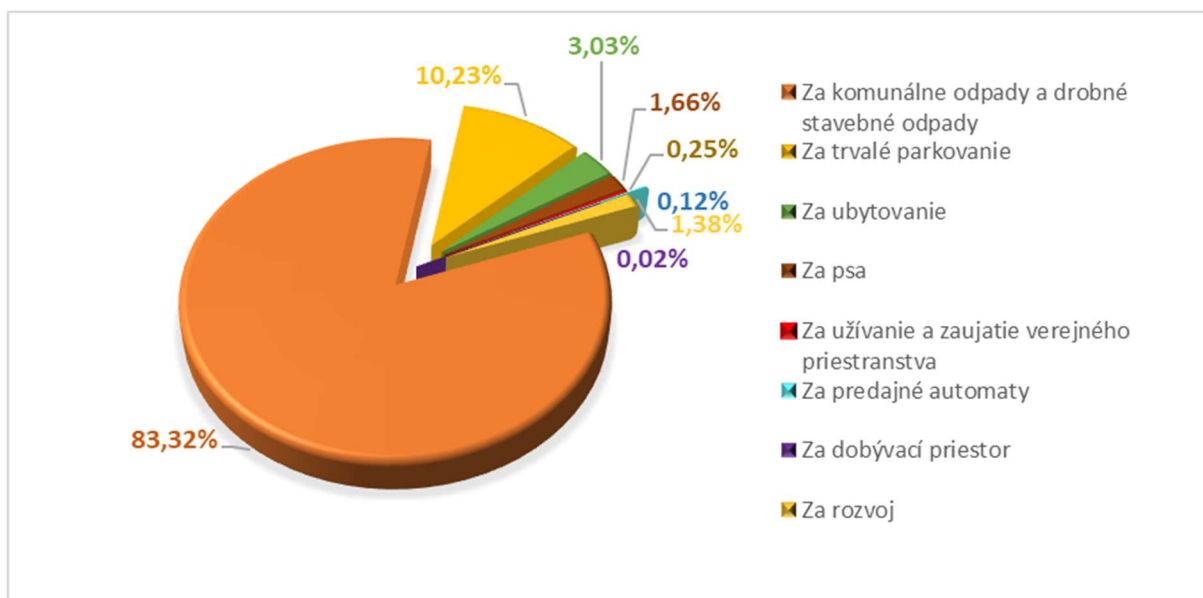
Daň z nehnuteľností predstavovala v roku 2023 príjem v sume 12 114 319 Eur, čo je o 954 tis. Eur viac v porovnaní s očakávanou skutočnosťou roka 2023. Oproti roku 2022 došlo v plnení príjmov z dane z nehnuteľností k nárastu o 2 351 657 Eur, aj z dôvodu navýšenia miestnych daní. Percentuálny podiel jednotlivých druhov príjmov dane z nehnuteľností skutočne prijatých k 31.12.2023 zobrazuje Graf č.3.

Graf č. 3: Daň z nehnuteľností - skutočnosť k 31.12.2022 (v %)

Na konci roka 2023 dane za tovary a služby dosiahli sumu 6 058 422 Eur, čo je v porovnaní s rokom 2022 viac o 1 173 910 Eur. Tieto príjmy tvorili v roku 2023 predovšetkým príjmy z poplatkov za komunálny odpad a drobné stavebné odpady, ktoré medziročne vzrástli o 975 tis. Eur. Nárast zaznamenali aj dane za ubytovanie o 86 tis. Eur, dane za trvalé parkovanie o 46 tis. Eur a dane za predajné automaty o 3 tis. Eur. Ostatné príjmy a poplatky zaznamenali za rok 2023 pokles oproti roku 2022. Úhrady za dobývací priestor boli na rovnakej úrovni ako v predošlom roku. V Grafe č.4 uvádzame zloženie príjmov z miestnych daní a poplatkov podľa zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady.

Graf č. 4: Daňové príjmy za tovary a služby k 31.12.2023 (v %)

Na zasadnutí mestského zastupiteľstva 13.12.2022 sa uznesením č.18/2022 schválilo nové VZN č.17/2022 o miestnom poplatku za rozvoj. Predmetom poplatku za rozvoj je novovzniknutá stavba alebo ďalšia podlahová plocha v nadzemnej časti stavby. Výnos z poplatku môže obec použiť len na kapitálové výdavky v katastrálnom území, kde bol poplatok vyrubený, prípadne na základe uznesenia mestského zastupiteľstva aj v inej časti mesta. V tabuľke č.3 uvádzame rozdelenie príjmov z poplatku za rozvoj na základe volebných obvodov.

Výsledky hospodárenia a Záverečný účet Mesta Banská Bystrica za rok 2023

Tabuľka č. 3: Príjmy z poplatku za rozvoj k 31.12.2022 (v Eur)

Katastrálne územie	Plnenie k 31.12.2023	Podiel KÚ na príjmoch z poplatku za rozvoj
Spolu	83 814,80	100,00%
VO 1 - Stred	4 677,00	5,58%
VO 2 - Východ	65 565,00	78,23%
VO 3 - Sásová	0,00	0,00%
VO 4 - Sever	680,00	0,81%
VO 5 - Fončorda	1 688,00	2,01%
VO 6 - Radvaň	1 265,00	1,51%
VO 7 - Juh	9 939,80	11,86%

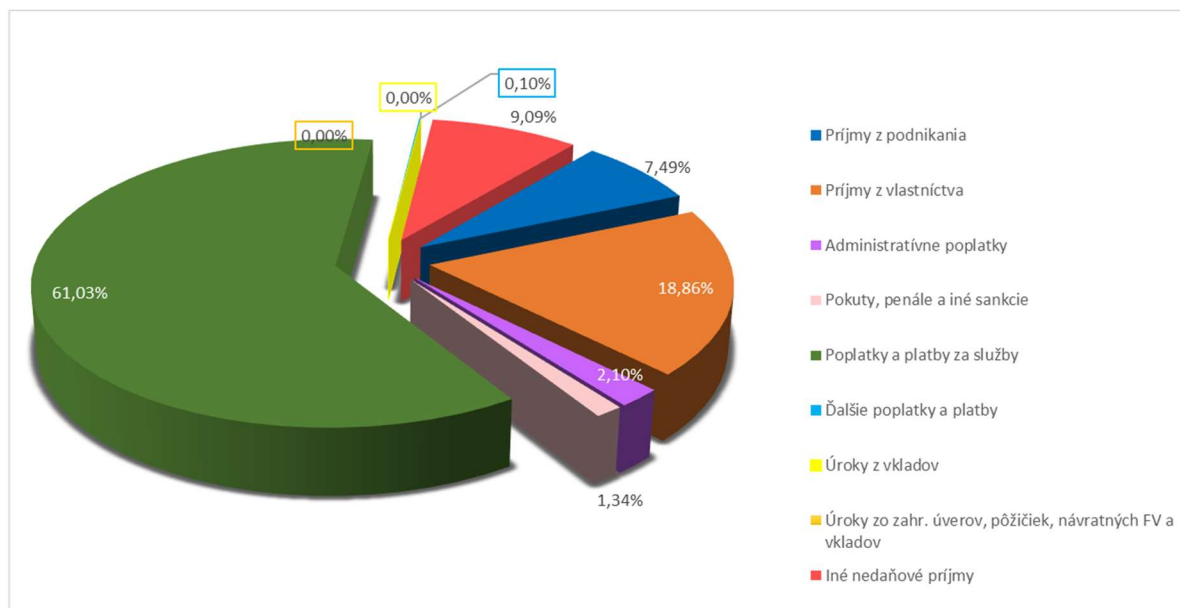
3.1.1.2 Nedaňové príjmy

Ďalšou skupinou bežných príjmov obce sú nedaňové príjmy, ktoré v prípade Mesta Banská Bystrica v roku 2023 tvorili 9,94 % bežných príjmov. V Tabuľke č. 3 je zobrazená ich štruktúra s uvedením údajov o schválenom a upravenom rozpočte jednotlivých kategórií, o plnení príjmov k 31.12.2023 a v predchádzajúcich dvoch rokoch. Graf č. 5 zachytáva percentuálne podiely jednotlivých položiek v rámci celej skupiny nedaňových príjmov a v Grafe č. 6 vidíme, aké boli skutočne dosiahnuté príjmy v porovnaní s ich plánovanými hodnotami k poslednému dňu roka 2023.

Tabuľka č. 4: Nedaňové príjmy k 31.12.2022 (v Eur)

Nedaňové príjmy	2021	2022	2023			
	Skutočnosť	Skutočnosť	Schválený	Upravený	Plnenie k 31.12.2023	% plnenia
Nedaňové príjmy SPOLU	6 510 610	8 139 813	9 183 632	9 612 213	9 652 354,61	100,42%
Príjmy z podnikania a z vlastníctva majetku	1 533 190	1 871 391	2 029 809	2 569 660	2 542 900,08	98,96%
Príjmy z podnikania	357 542	589 540	500 000	722 702	722 798,07	100,01%
Príjmy z vlastníctva	1 175 648	1 281 851	1 529 809	1 846 958	1 820 102,01	98,55%
Administratívne poplatky a iné poplatky a platby	4 073 629	5 429 946	6 569 545	6 307 329	6 232 248,91	98,81%
Administratívne poplatky	176 881	200 066	225 680	225 680	202 453,57	89,71%
Pokuty, penále a iné sankcie	114 753	140 847	92 000	92 000	129 504,43	140,77%
Poplatky a platby z nepriemyselného a náhradného predaja a služieb	3 771 774	5 078 996	6 251 865	5 989 649	5 890 854,91	98,35%
Ďalšie administratívne a iné poplatky a platby	10 221	10 037	0	0	9 436,00	-
Úroky z tuzemských úverov, pôžičiek a vkladov	0	0	500	500	0,00	0,00%
Z vkladov + Z účtov finančného hospodárenia	0	0	500	500	0,00	0,00%
Úroky zo zahraničných úverov, pôžičiek, návratných finančných výpomocí a vkladov	0	0	0	0	0,00	-
Z úverov a pôžičiek	0	0	0	0	0,00	-
Iné nedaňové príjmy	903 792	838 476	583 778	734 724	877 205,62	119,39%
Vrátené neoprávnené použité alebo zadržané finančné prostriedky	14 254	4 792	0	0	5 912,74	-
Ostatné príjmy	889 538	833 684	583 778	734 724	871 292,88	118,59%

Graf č. 5: Nedaňové príjmy k 31.12.2023 - percentuálny podiel

Príjmy z podnikania a vlastníctva majetku predstavovali sumu 2 542 900 Eur a v skupine nedaňových príjmov tvoria viac ako štvrtinu (26,34 %). Takmer 72 % týchto príjmov boli príjmy z vlastníctva v sume 1 820 102 Eur.

Administratívne poplatky, iné poplatky a platby tvoria takmer 65 % nedaňových príjmov Mesta (64,57 %). Výber administratívnych poplatkov podlieha zákonu č. 145/1995 Zb. o správnych poplatkoch v zmysle neskorších predpisov. Podľa tohto zákona sem patria poplatky za vyhotovenie a overenie matričných dokladov, vyhotovenie odpisu a výpisu z úradných kníh, územné rozhodnutia, stavebné povolenia, rozhodnutia o odstránení a zmene využitia stavby, kolaudačné rozhodnutia, vydanie rybárskeho lístka a podobne. V roku 2023 predstavovali príjmy z administratívnych poplatkov 202 453,57 Eur.

Príjmy z pokút vyrubených mestskou políciou boli v roku 2023 v objeme 81 825 Eur a príjmy za porušenie predpisov boli v celkovej výške 47 367 Eur. Medziročne došlo k poklesu týchto príjmov, a to o 8,12%. Objem pokút v roku 2023 (63,31 %) bol nižší ako v predošlom roku. V prípade príjmov plynúcich z inkasovaných sankcií za porušenie predpisov došlo k nárastu o 11 811 Eur, pričom ich podiel na príjmoch z pokút, penále a iných sankcií bol 36,60 %.

Ako ďalšiu skupinu nedaňových príjmov evidujeme poplatky a platby za tovary a poskytnuté služby, ktoré nie sú priemyselnej povahy a príjmy z predaja spojené s obvyklými sociálnymi a spoločenskými službami. Príjmy za sociálne služby v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Banská Bystrica boli k 31.12.2023 v hodnote 1 395 037 Eur a medziročne zaznamenali nárast o 9,02 %.

Platby za služby v školských a predškolských zariadeniach (režijné náklady, školské kluby, príspevky rodičov na materské školy, stravné) vzrástli v porovnaní s minulým rokom o takmer tretinu (+32,88 %), v absolútnom vyjadrení o 928 tis. Eur, a predstavovali sumu 3 749 896 Eur.

V roku 2023 sa konali mnohé trhy, ktoré mesto zvyčajne organizuje pri príležitosti rôznych sviatkov či kultúrnych akcií, ako sú napr. Veľkonočné trhy, Vianočné trhy a Pamiatka zosnulých. V septembri 2023 sa konal 365. Radvanský jarmok, ktorému dominoval Trh remesiel. Od remeselníkov, ktorí na týchto trhoch predávajú svoje výrobky, mesto inkasovalo poplatky v celkovom objeme takmer 228 tis. Eur.

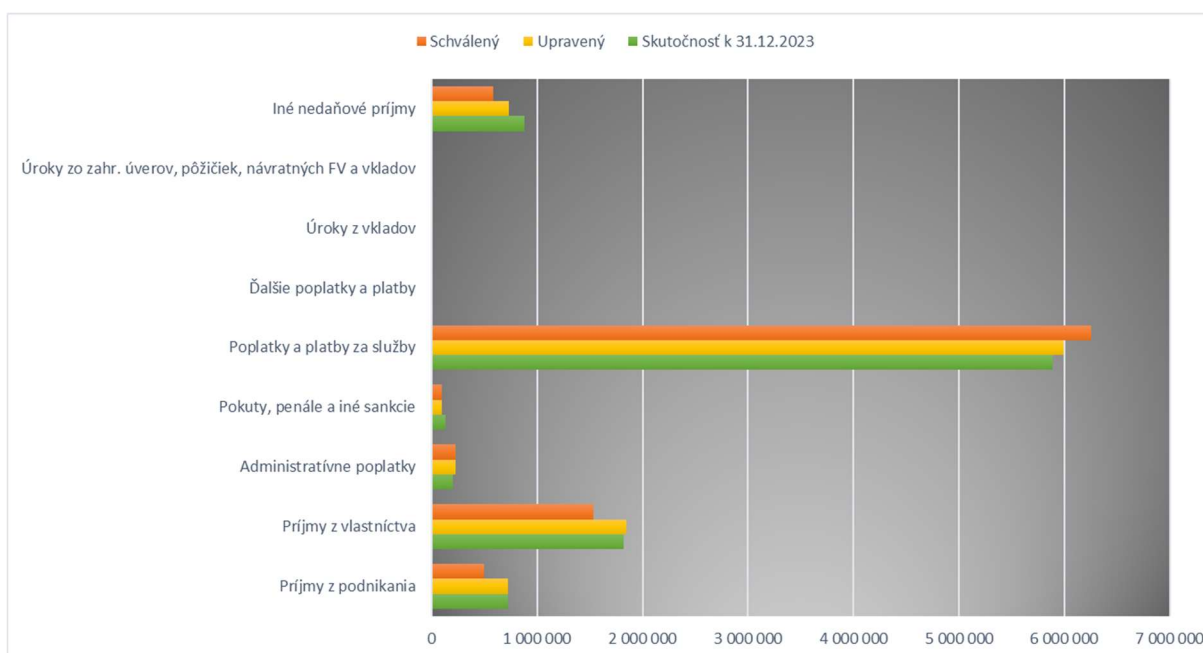
Výsledky hospodárenia a Záverečný účet Mesta Banská Bystrica za rok 2023

Rozpočtovými príjmami Mesta sú aj príjmy z podnikateľskej činnosti vykonávanej v roku 2023 v rámci dvoch informačných centier, Thurzovsko-Fuggerovskej zážitkovej expozícií a KOMUCE. K 30.6.2023 bola ukončená činnosť turistického informačného centra v priestoroch autobusovej stanice. Príjmy z podnikateľskej činnosti v roku 2023 klesli oproti predchádzajúcemu roku o 35,48 % a dosiahli úroveň 56 835 Eur. Ostatné platby za služby boli prijaté vo výške 461 574 Eur, z toho 376 033 (81,47 %) tvoria príjmy za stravné.

Úroky z vkladov v roku 2023 boli na úrovni 0 Eur, nakoľko ich výška závisí na úrokovej miere na vkladových účtoch a krátkodobých vkladoch, a tá v roku 2023 bola na úrovni 0,00 % p. a.

Iné nedaňové príjmy predstavujú sumu 877 206 Eur. Najväčší podiel v rámci týchto príjmov mali príjmy z dobropisov v sume 441 997 Eur. Druhý najväčší podiel mali výťažky z hazardných hier v sume 269 424 Eur, čo je v porovnaní s minulým rokom nárast o takmer 25 %. Z náhrad poistného plnenia mesto zaznamenalo príjem vo výške 93 423 Eur. Suma 16 930 Eur bola príjmom v podobe provízie z predaja vstupeniek prostredníctvom informačných centier na kultúrne akcie organizované rôznymi subjektami na území mesta, tie však patria do príjmov z podnikateľskej činnosti. Prostriedky v sume 70 267 Eur boli príjmami plynúcimi z plnenia zmlúv o vecnom bremene. Príjem v sume 8 704 Eur predstavuje finančnú náhradu spoločenskej hodnoty drevín v dôsledku výrubu drevín, plynúcu z rozhodnutí vydaných v roku 2023 Oddelením životného prostredia. Do tejto skupiny príjmov patria tiež príjmy z vratiek.

Graf č. 6: Nedaňové príjmy v roku 2022 – rozpočet a skutočné plnenie k 31.12.2023 (v Eur)

3.1.1.3 Granty a transfery

Granty sú tvorené zo sponzorských prostriedkov, či iných finančných darov. V roku 2023 predstavovali sumu 99 859 Eur, čo je v porovnaní s minulým rokom nárast o viac ako 49 %.

Bežné tuzemské transfery predstavujú príjmy z prostriedkov štátneho rozpočtu, rozpočtu vyššieho územného celku, štátnych fondov alebo z rozpočtov iných miest a obcí na Slovensku. Najväčšiu položku bežných transferov zo štátneho rozpočtu tvorili transfery na mzdy a bežné výdavky základných škôl, a tiež na stravu pre žiakov základných škôl a predškolákov v materských školách. V

roku 2023 bol celkový príjem transferov v rámci verejnej správy vo výške 28 765 630 Eur, čo je v porovnaní s predošlým rokom nárast o viac než 9 mil. Eur. Mesto Banská Bystrica v roku 2023 naďalej prijímalo okrem iného aj transfery na refundáciu výdavkov spojených s migráciou ukrajinského obyvateľstva aj na územie našej krajiny v dôsledku vojnového konfliktu na Ukrajine.

V niektorých prípadoch môže samospráva získať prostriedky aj od organizácií, ktoré nie sú vedené v registri subjektov verejnej správy, ako napríklad konkrétne v roku 2023 sa jednalo o transfer od združenia Dobrovoľná požiarna ochrana SR v sume 7 400 Eur.

V roku 2023 Mesto Banská Bystrica nedostalo žiadne granty zo zahraničia.

Tabuľka č. 5: Granty a transfery (v Eur)

Granty a transfery	2021	2022	2023			
	Skutočnosť	Skutočnosť	Schválený	Upravený	Plnenie k 31.12.2022	% plnenia
Granty a transfery SPOLU	19 064 276	19 684 952	19 407 013	28 222 519	28 872 889,33	102,30%
Tuzemské bežné granty a transfery	19 064 276	19 684 952	19 407 013	28 222 519	28 872 889,33	102,30%
Granty	71 747	66 959	0	99 829	99 859,00	100,03%
Transfery v rámci verejnej správy	18 986 729	19 610 593	19 401 213	28 115 290	28 765 630,33	102,31%
Transfery od subjektov nezarađených vo verejnej správe v registri organizácií vedenom ŠÚ SR	5800	7400	5 800	7 400	7 400,00	100,00%
Zahraničné granty	0	0	0	0	0,00	-
Bežné	0	0	0	0	0,00	-

3.1.2 Príjmy kapitálového rozpočtu

Rozpočet kapitálových príjmov tvoria nedaňové príjmy z odpredaja majetku a prijaté kapitálové granty a transfery. Kapitálové príjmy z predaja v roku 2023 narástli v porovnaní s predchádzajúcim rokom a dosiahli úroveň viac ako 2 247 tis. Eur, pričom išlo o príjem z predaja pozemkov, hlavne z predaja pozemkov v Kremničke národnej diaľničnej spoločnosti. Príjem z predaja kapitálových aktív tvoril len nepatrnú časť (12 Eur).

Kapitálové granty a transfery v rámci verejnej správy v roku 2023 boli na úrovni 6 861 761 Eur, čo je mierne nižšie ako očakávaná skutočnosť. Takmer 3 mil. Eur prišlo ako transfer na budovanie cyklotrasy Hušták – Kráľová vetva B. Viac ako 621 738 Eur bolo prijatých na projekt reakcia na zmenu klímy. V rámci projektu vybudovania odborných učební na základných školách v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta boli prijatých 981 tis. Eur. V roku 2023 sa realizoval aj projekt Modernizácia cestnej dopravnej signalizácie križovatiek na I/66 v Banskej Bystrici, na ktorý prišlo viac ako 604 tis. Eur. Za rekonštrukciu MŠ Šalgotariánska bola prijatá refundácia vo výške 401 880 Eur.

Tabuľka č. 6: Kapitálové príjmy (v Eur)

Výsledky hospodárenia a Záverečný účet Mesta Banská Bystrica za rok 2023

Kapitálové príjmy	2021	2022	2023			
	Skutočnosť	Skutočnosť	Schválený	Upravený	Plnenie k 31.12.2023	% plnenia
KAPITÁLOVÉ PRÍJMY SPOLU	1 238 650	4 205 975	15 142 546	9 386 219	9 170 719,70	97,70%
Kapitálové príjmy nedaňové	175 408	540 577	2 279 141	2 285 217	2 274 233,38	99,52%
Príjem z predaja kapitálových aktív	2 947	13 440	0	0	11,76	-
Príjem z predaja pozemkov a nehmotných aktív	172 461	527 137	2 279 141	2 285 217	2 274 221,62	99,52%
Ďalšie kapitálové príjmy	0	0	0	0	0,00	-
Granty a transfery	1 063 242	3 665 398	12 863 405	7 101 002	6 896 486,32	97,12%
Tuzemské kapitálové granty a transfery	1 063 242	3 665 398	12 863 405	7 101 002	6 896 486,32	97,12%
Granty	471	8 176	0	34 726	34 725,60	100,00%
Transfery v rámci verejnej správy	1 062 771	3 657 222	12 863 405	7 066 276	6 861 760,72	97,11%
Transfery od subjektov nezarađených vo verejnej správe v registri organizácií vedenom Štatistickým úradom Slovenskej republiky	0	0	0	0	0,00	-
Zahraničné kapitálové granty a transfery	0	0	0	0	0,00	-
Od zahraničného subjektu iného ako medzinárodná organizácia	0	0	0	0	0,00	-

3.1.3 Príjmové finančné operácie

Zapojenie prostriedkov z peňažných fondov malo v roku 2023 podiel 15,56 %. Z rezervného fondu bolo zapojených 460 441 Eur a z fondu minulých rokov 1 972 524 Eur. Tieto prostriedky boli použité predovšetkým na splátky istín úverov. V prípade rezervného fondu šlo o výdavky na riešenie havarijných stavov v zariadeniach mesta Banská Bystrica. Nevýčerpané účelové prostriedky z minulých rokov boli zapojené vo výške 1 724 081 Eur.

Najväčší podiel na príjmových finančných operáciách zapojených do rozpočtu Mesta mali úverové zdroje vo výške 11 373 053 Eur, ktoré boli a budú použité na úhradu výdavkov spojených s investičnými akciami Mesta Banská Bystrica.

3.2 Štruktúra výdavkovej časti rozpočtu

Výdavková časť rozpočtu Mesta pozostáva zo šiestnástich programov, v rámci ktorých sú výdavky realizované. V Tabuľke č.7 uvádzame prehľad plnenia rozpočtu za rok 2023 v štruktúre podľa jednotlivých programov.

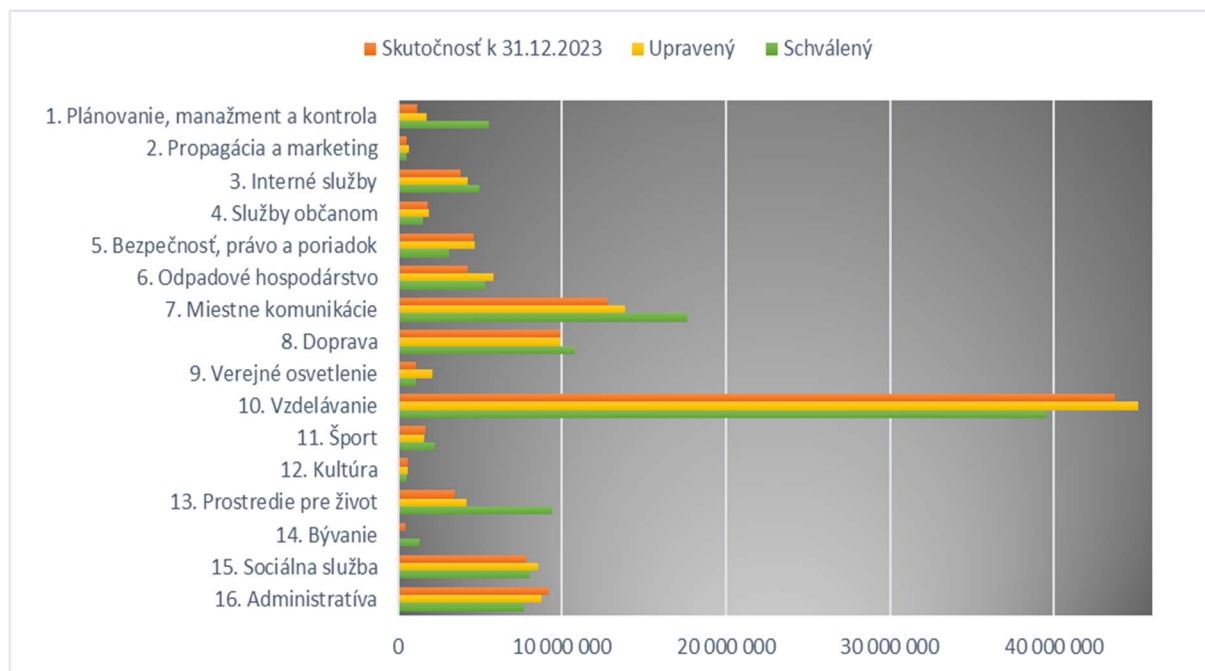
Celkové plnenie výdavkovej časti rozpočtu v roku 2023 bolo na úrovni 93,89 %. Najnižšie výdavky boli v programe 14. Bývanie, a to v objeme 431 794 Eur, naopak najvyššie výdavky boli v programe 10. Vzdelávanie, a to v celkovom objeme 43 708 982 Eur.

Tabuľka č. 7: Plnenie programového rozpočtu (v Eur)

Výsledky hospodárenia a Záverečný účet Mesta Banská Bystrica za rok 2023

Program	2021	2022	2023			
	Skutočnosť	Skutočnosť	Schválený	Upravený	Plnenie k 31.12.2023	% plnenia
SPOLU	81 989 134	94 068 776	119 344 545	113 856 561	106 898 634,05	93,89%
1. Plánovanie, manažment a kontrola	594 886	449 658	5 516 727	1 744 534	1 156 386,86	66,29%
2. Propagácia a marketing	479 576	460 539	559 159	635 904	503 116,91	79,12%
3. Interné služby	2 568 544	2 584 535	4 972 625	4 267 288	3 824 255,45	89,62%
4. Služby občanom	616 807	1 130 517	1 532 942	1 883 789	1 811 545,10	96,16%
5. Bezpečnosť, právo a poriadok	2 568 055	3 387 668	3 081 383	4 710 865	4 637 360,89	98,44%
6. Odpadové hospodárstvo	4 170 192	4 083 436	5 326 900	5 809 946	4 242 504,09	73,02%
7. Miestne komunikácie	7 079 543	12 279 090	17 676 637	13 845 822	12 800 024,83	92,45%
8. Doprava	7 219 359	9 187 942	10 799 350	9 889 049	9 885 875,37	99,97%
9. Verejné osvetlenie	767 179	1 021 569	1 115 360	2 087 153	1 121 902,81	53,75%
10. Vzdelávanie	33 361 433	36 420 409	39 536 482	45 157 012	43 708 981,83	96,79%
11. Šport	4 514 929	3 179 293	2 232 921	1 597 480	1 671 214,66	104,62%
12. Kultúra	457 831	637 776	509 000	630 482	598 944,51	95,00%
13. Prostredie pre život	2 618 973	3 063 050	9 391 756	4 173 076	3 435 157,36	82,32%
14. Bývanie	282 037	429 218	1 329 512	108 086	431 793,63	399,49%
15. Sociálna služba	6 431 221	6 436 974	8 055 317	8 582 044	7 860 953,58	91,60%
16. Administratíva	8 258 571	9 317 101	7 708 474	8 734 031	9 208 616,17	105,43%

Graf č. 7: Plnenie programového rozpočtu Mesta Banská Bystrica za rok 2023 (v Eur)

V rámci programu 1 Plánovanie, manažment a kontrola narástli výdavky v porovnaní s minulým rokom o viac než 157 %. Najvyššie výdavky z celkových výdavkov realizovaných v tomto programe v roku 2022 boli v podprograme 1.2 plánovanie (74,33 %), pričom súčasne medziročne došlo k ich nárastu. Najvyšší výdavok v rámci tohto podprogramu bol vynaložený na projekt manažment údajov a to vo výške 421 tis. Eur. Ďalej boli vynaložené výdavky na zmeny a doplnky územného plánu č.8 alebo na súťaž návrhov Mestského parku či súťažný dialóg ohľadom Námestia slobody. Na prevádzku geografického informačného systému (GIS) bolo vynaložených 31 tis. Eur.

Program 2 Propagácia a marketing zahŕňa výdavky na prezentáciu mesta, zabezpečenie chodu dvoch informačných centier, tvorbu Kroniky mesta, spoluprácu s partnerskými mestami, medzinárodnú spoluprácu a od roku 2022 aj Thurzovsko-Fuggerovskú zážitkovú expozíciu. Od 30.6.2023 bola však činnosť informačného centra na autobusovej stanici ukončená. Najväčšie výdavky

v rámci tohto programu boli smerované na členský príspevok do Oblastnej organizácie cestovného ruchu Stredné Slovensko, a to z dôvodu presunu zamestnancov informačného centra od 1.7.2023 pod OOCR, v celkovej výške 230 tis. Eur. Oproti roku 2022 celkovo narástli výdavky o takmer 43 tis. Eur.

Zámerom programu 3 Interné služby je zabezpečiť flexibilnú a kvalitnú činnosť samosprávy prostredníctvom efektívnych a účinných interných služieb a správu majetku Mesta. Viac ako 52 % v rámci celkových výdavkov tohto programu bolo vynaložených v prvku 3.4.1 Správa a evidencia hnutelného majetku s celkovým plnením viac ako 2 mil. Eur. V rámci finančných operácií bolo v polovici roka poskytnutých 750 000 ako návratná finančná výpomoc spoločnosti Dom kultúry s.r.o., ktorá následne uspela s dražbou domu kultúry na Námestí slobody. Viac ako 1,1 milióna v rámci prvku 3.4.1 bolo smerovaných na bežné výdavky týkajúce sa nehnuteľného majetku mesta, z čoho gro tvorili výdavky na energie a energetický audit objektov mesta. Na materiálové zabezpečenie úradu bolo minútých 410 tis. Eur, z toho viac ako polovica (213 tis. Eur) bola použitá na poštové služby. Oproti minulého roku je to nárast o 15 %. Na zabezpečenie informačných systémov smerovalo takmer 752 tis. Eur, čo tvorí 19,65 % z celkových výdavkov programu 3. Medziročne výdavky v tomto programe narástli o 47,97 %, v absolútnom vyjadrení evidujeme nárast v objeme 1 239 721. Eur.

V roku 2023 bolo na program 4 Služby občanom reálne vynaložených 96,16 % z plánovaných výdavkov. Výdavky programu celkovo vzrástli o viac ako 681 tis. Eur a to hlavne kvôli výdavku na rekonštrukciu kremačných pecí v Kremničke vo výške 890 tis. Eur. Aj z toho dôvodu bol najväčší podiel výdavkov (63,28 %) bol v podprograme 4.8 Cintorínske služby. Príspevok pre Podnik medzitru práce na prevádzku verejných toaliet bol v roku 2023 vo výške 74 tis. Eur, ďalších 84 tis. Eur však bolo vynaložených na opravu havarijného stavu kanalizácie na Námestí SNP. Celkovo tak výdavky na verejné toalety tvorili druhý najväčší podiel v rámci tohto programu (9,41 %). V rámci podprogramov 4.2 Matrika a 4.10 Stavebný úrad sa tieto výdavky týkali predovšetkým osobných nákladov zamestnancov úradu, ktorí zabezpečujú prenesený výkon štátnej správy a taktiež slúžili na zabezpečenie prevádzky s ním spojenej. Ďalších takmer 5 % výdavkov tohto programu tvorili výdavky na zabezpečenie preneseného výkonu štátnej správy na úseku registra obyvateľov a registra adries.

V rámci programu 5 Bezpečnosť, právo a poriadok sa realizujú výdavky súvisiace s hliadkovaním, kamerovým systémom, prevenciou, vzdelávaním a odbornou činnosťou príslušníkov mestskej polície, civilnou obranou, požiarnou ochranou a karanténou stanicou. Tieto výdavky boli plnené na 98,44 % z plánovaných výdavkov, z toho najväčší objem v prvku 5.1.1 Hliadkovanie, a to v sume 2 423 351 Eur (52,26 % skutočných výdavkov programu 5), z čoho podstatnú časť tvoria mzdy. Medziročne výdavky programu narástli o takmer 1,25 mil. Eur (36,89 %) a to hlavne z dôvodu celoročného poskytovania príspevkov na ubytovanie odídencom z Ukrajiny a projektu "ochrana verejného zdravia a zníženie dopadov koronavírusovej pandémie v MFO BB".

V programe 6 Odpadové hospodárstvo sa v priebehu roka realizovali najmä výdavky na zabezpečenie odvozu komunálneho odpadu od fyzických a právnických osôb. Výdavky v tomto programe predstavovali v roku 2023 sumu 4 242 504 Eur, čo predstavuje 73,02 % naplnenie očakávanej skutočnosti. Najvyššie čiastky boli spojené s odvozom odpadu fyzických osôb (1 007 921 Eur) a so zhodnotením biologicky rozložiteľného odpadu (982 691 Eur), čím prispieva k zachovaniu trvalej udržateľnosti prostredia a priestoru pre život občanov. Výdavky na uloženie odpadu fyzických osôb boli vo výške 976 766 a medziročne mierne klesli o 7 tis. Eur. Výdavky na odvoz a uloženie odpadu právnických osôb medziročne vzrástli, a to v absolútnej hodnote o takmer 7 tis. Eur (nárast o 1,14%). Mesto pokračovalo aj v odstraňovaní nelegálnych skládok, preto výdavky v tejto oblasti boli 59 tis. Eur.

Výdavky na výstavbu, rekonštrukciu, opravy, správu a údržbu miestnych komunikácií, na svetelné signalizácie a cestný správny orgán, ktorým je špeciálny stavebný úrad, boli v roku 2023 realizované v programe 7 Miestne komunikácie. Mesto pokračovalo v trende z minulého roka a aj tento rok bol

zaznamenaný nárast a to takmer 521 tis. Eur (4,24 %). Najvyššie výdavky boli obsiahnuté v rámci podprogramu 7.1 Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v sume 6 908 783 Eur, čo je o 1 118 449 Eur menej v porovnaní s predošlým rokom a predstavuje viac ako polovicu (53,97 %) z celkového čerpania programu 7. V roku 2023 sa podarilo dokončiť a vybudovať cyklomost ponad R1, ktorý bude dôležitým prvkom na cyklotrase Hušták-Kráľová. Okrem toho sa pokračovalo na rekonštrukciách MK, prioritne na uliciach Poľná a Bakossova. Opravil sa aj mostný objekt na ulici Mládežnícka. Najvyšší nárast sme zaznamenali v prvku 7.2.2 Dopravné značenie a dopravné zariadenia a to až o 1 mil. Eur z dôvodu modernizácie svetelných križovatiek na I/66. V podprograme 7.3 Správa a údržba miestnych komunikácií mesto zaznamenalo taktiež nárast oproti roku 2022, keď celkové výdavky v tomto podprograme narástli o viac ako 13 %. V prípade letnej údržby bolo vynaložených o 157 tis. Eur viac ako v predošlom roku, pri zimnej údržbe výdavky medzoročne narástli o takmer 190 tis. Eur. Medzoročne vzrástli aj výdavky na opravy miestnych komunikácií o takmer 30 % (absolútne nárast o 402 tis. Eur).

Program 8 Doprava obsahuje výdavky spojené so zabezpečením autobusovej dopravy a trolejbusovej dopravy a s propagáciou ekologickej dopravy. V roku 2023 predstavovalo plnenie 99,97 % plánovaných výdavkov. Výdavky spojené s úhradou straty z výkonov vo verejnej hromadnej doprave klesli v autobusovej ale narástli v trolejbusovej doprave. V autobusovej doprave klesli o viac než 4,2% (absolútne o 213 tis. Eur), v trolejbusovej doprave boli výdavky o 1,617 mil. Eur vyššie (nárast o 50,96 %). Medzoročne preto zaznamenávame nárast. Autobusová doprava (podprogram 8.1) stála samosprávu 4 867 191 Eur, pričom táto suma predstavuje príspevok na bežné výdavky autobusovej dopravy v roku 2023 podľa platnej zmluvy a súčasne aj doplatok na kompenzáciu straty za rok 2022. Na bežné výdavky trolejbusovej dopravy bol určený príspevok v sume 4 140 000 Eur, a súčasťou výdavkov bola aj kompenzácia straty v zmysle záverečného zúčtovania preukázanej straty za rok 2022 v sume 650 tis. Eur.

V roku 2022 vynaložilo Mesto výdavky v programe 9 Verejné osvetlenie na úhradu elektrickej energie pre verejné osvetlenie v sume 879 794 Eur, čo predstavuje 14,88 % nárast v porovnaní s minulým rokom. Súčasne nepatrne vzrástli aj výdavky na údržbu verejného osvetlenia o viac než 5,16 %.

V programe 10 Vzdelávanie bol realizovaný najvyšší objem výdavkov, a to až 40,89 % z celkových výdavkov rozpočtu Mesta. Program bol plnený na 96,79 % plánovaných výdavkov. V porovnaní s rokom 2021 bolo čerpanie výdavkov v programe 10 vyššie o viac než 7,3 mil. Eur. Suma viac než 377 tis. Eur bola vynaložená na potrebnú údržbu materských škôl a ďalších 477 tis. Eur na výdavky súvisiace s potrebným materiálovým zabezpečením. Do vybavenia jedální v materských školách bolo investovaných približne 104 tis. Eur a ďalších takmer 54 tis. Eur bolo vynaložených na výdavky súvisiace s ich údržbou. Takmer 583 tis. Eur bol použitých na rekonštrukciu MŠ Šalgotariánska.

Suma takmer 1,143 mil. Eur bola vynaložená na údržbu priestorov základných škôl. V ZŠ Spojová bolo použitých na rekonštrukciu kuchyne 99 tis. Eur. Na ZŠ Moskovská sa riešil havarijný stav kanalizácie v sume 75 tis. Eur. Suma v objeme 1 098 835 Eur bola vynaložená na projekt vybudovania odborných učební na všetkých základných školách v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta. V rámci tohto projektu došlo k stavebným úpravám v priestoroch škôl, súčasne boli učebne vybavené novou technikou, konkrétne notebookmi, dataprojektormi, interaktívnymi tabuľami, ale taktiež aj laboratórnym nábytkom a edukačnými pomôckami. Skladba výdavkov podľa jednotlivých podprogramov je uvedená v Tabuľke č.8.

Výsledky hospodárenia a Záverečný účet Mesta Banská Bystrica za rok 2023

Tabuľka č. 8: Členenie výdavkov v rámci programu 10. Vzdelávanie (v Eur)

Program	2021	2022	2023			
	Skutočnosť	Skutočnosť	Schválený	Upravený	Plnenie	Podiel (v %)
					k 31.12.2023	
10. Vzdelávanie	33 361 433	36 420 409	39 536 482	45 157 012	43 708 981,77	100,00%
10.1. Materské školy	7 028 504	6 995 972	8 641 957	9 137 119	8 713 817,23	19,94%
10.2. Školské stravovanie v materských školách	1 784 526	1 973 124	2 224 139	2 685 742	2 331 740,74	5,33%
10.3. Základné školy	19 885 499	21 636 331	21 591 379	26 914 023	26 263 030,02	60,09%
10.4. Podpora výchovno-vzdelávacích činností	280 896	324 754	335 644	369 244	354 440,58	0,81%
10.5. Podpora neštátnych školských zariadení	2 473 651	3 305 975	3 841 284	3 624 224	3 624 223,17	8,29%
10.6. Školský úrad	76 258	50 326	26 263	72 593	72 476,43	0,17%
10.8. Dotácia pre deti v hmotnej núdzi	3 226	23	152 000	16 403	14 469,60	0,03%
10.9. Základná umelecká škola J. Cikker	1 828 874	2 133 905	2 723 816	2 337 664	2 334 784,00	5,34%

V programe 11 Šport boli v roku 2023 výdavky vynakladané predovšetkým na športovú infraštruktúru, aj z dôvodu, že v roku 2023 neboli poskytované dotácie grantovým systémom. Z plánovaných výdavkov bolo realizovaných 104,42 %. Viac ako polovica výdavkov, v absolútnej hodnote 850 000 Eur, smerovala na ako príspevok MBB na dofinancovanie zimného štadióna a ďalších 650 000 Eur na financovanie prevádzky krytej plavárne. Okrem toho poskytlo mesto bežný príspevok vo výške 90 000 Eur príspevkovej organizácii ZAaRES na prevádzku mestského mládežníckeho štadióna. ZAaRESu tiež bol poskytnutý príspevok na údržbu bežeckých lyžiarskych tratí v sume 30 tis. Eur. Celkové výdavky na športovú infraštruktúru v podprograme 11.1. boli v sume 1 648 801 Eur.

Program 12 Kultúra bol plnený na 95 %. Oproti roku 2022 klesli výdavky na kultúrnu činnosť o takmer 39 tis. Eur (6,09 %), a to aj z dôvodu neposkytnutia dotácií grantovým systémom. V roku 2023 sa konali všetky tradičné kultúrne podujatia, z toho najvýznamnejším bol 365. Radvanský jarmok. Výdavky na toto podujatie boli v objeme viac ako 138 tis. Eur. Viac ako 15 % výdavkov bolo alokovaných v podprograme 12.4 Oprava a údržba kultúrnych pamiatok. Počas roku prebiehala starostlivosť a údržba 780 vojnových hrobov. Mesto Banská Bystrica v druhej polovici roka vyčlenilo 32 000 Eur na opravu hexagonov v parku pod pamätníkom SNP. Z rezervného fondu mesta bolo použitých takmer 12 tis. Eur na opravu Hiarty v Medenom hámri. V rámci programu 12.5 bolo poskytnutých 90 000 Eur ako príspevok pre neziskovú organizáciu Divadlo z pasáže.

Výdavky realizované v programe 13 Prostredie pre život boli vynakladané na fontány, verejné hodiny, údržbu vodných tokov, verejné pieskoviská a ihriská, údržbu a výsadbu mestskej zelene, deratizáciu mesta, starostlivosť o ovzdušie a mestský mobiliár. Program bol plnený na 82,32 % z plánovaných výdavkov. Najväčší objem prostriedkov bol poskytnutý ako prevádzkový príspevok pre príspevkovú organizáciu ZAaRES. Na dofinancovanie bežných prevádzkových nákladov v súvislosti so starostlivosťou o zeleň a športoviská na území Mesta bol poskytnutý príspevok vo výške 2 375 000 Eur. Za navýšením príspevku oproti predchádzajúcemu roku stála inflácia a navýšovanie miezd zamestnancov vo verejnom sektore. Celkový objem prevádzkových príspevkov poskytnutých organizácii ZAaRES predstavoval 69,14 % výdavkov v rámci programu 13. Ďalších 407 tis. Eur bolo poskytnutých ZAaRESu ako výkonové príspevky na vykonávanie činností v oblasti starostlivosti o prostredie pre život obyvateľov mesta, ako je napr. údržba a výsadba mestskej zelene, údržba verejných detských ihrísk a pieskovísk a mestského mobiliáru. V podprograme 13.10 Klimatická zmena, zelená a modrá infraštruktúra evidujeme výdavky na projekt *Reakcia na zmenu klímy* v sume 509 tis. Eur.

Z programu 14 Bývanie je financovaná správa, evidencia mestských bytov a ich prípadné opravy, rovnako tak uhrádzané splátky istín a úrokov z úverov prijatých od Štátneho fondu rozvoja bývania (*d'alej len „ŠFRB“*) a taktiež mzdové náklady a bežné výdavky súvisiace s preneseným výkonom štátnej správy na úseku ŠFRB. Skutočné výdavky v roku 2023 predstavovali 431 218 Eur. Viac než 84 %

výdavkov v sume 364 310 bolo spojených so správou mestských bytov. Splátky istín predstavovali sumu 34 462 Eur a úroky sumu 4 583 Eur.

Program 15 Sociálna služba obsahuje výdavky na zabezpečenie komplexnej starostlivosti o sociálne znevýhodnené skupiny obyvateľov. Medziročne stúpili v absolútnej hodnote o 1,4 mil. Eur (22,12 %), a v roku 2023 dosiahli úroveň 7 860 954 Eur. Výdavky realizované v podprograme 15.7 Mzdové a personálne výdavky v sociálnej oblasti boli plnené v sume 4 444 607 Eur, a tvoria 56,54 % výdavkov tohto programu.

V programe 16 Administratíva boli v roku 2023 realizované výdavky v objeme 9 208 616 Eur. Obsahuje výdavky, ktoré nebolo možné priradiť k ostatným programom. Najväčší podiel na nich majú výdavky na mzdy zamestnancov mestského úradu, na splátky istín a úrokov bankových úverov a taktiež vrátené prostriedky z dotácií, ktoré neboli minuté. V programe 16 sú taktiež začlenené výdavky na projekty realizované v rámci participatívneho rozpočtu či výdavky týkajúce sa budovy radnice.

3.3 Usporiadanie rozpočtového hospodárenia

Rozpočet Mesta na roky 2023 – 2025 bol schválený uznesením MsZ č. 17/2022 zo dňa 13. decembra 2022. Mesto hospodáril v roku 2023 s prebytkovým bežným rozpočtom v sume 5 133 364,39 Eur a so schodkovým kapitálovým rozpočtom v sume -2 966 753,87 Eur. Pre účely odvádzania peňažných prostriedkov z prebytku rozpočtu do peňažných fondov je potrebné vylúčiť nedočerpané účelovo určené prostriedky zo štátneho rozpočtu, rozpočtu Európskej únie alebo na základe osobitného predpisu, ktoré boli poskytnuté v roku 2023, a v roku 2024 budú zapojené do rozpočtu cez príjmové finančné operácie. Po odpočítaní účelovo určených prostriedkov predstavuje rozdiel príjmov a výdavkov bežného rozpočtu 1 912 126,26 Eur. Kapitálové účelovo určené prostriedky, ktoré je potrebné vylúčiť z prebytku kapitálového rozpočtu, sú v sume 425 500,80 Eur. Mesto Banská Bystrica hospodáril v roku 2023 so schodkovým bežným a kapitálovým rozpočtom (po vylúčení účelovo určených prostriedkov) vo výške -1 480 128,41 Eur. Vplyvom výsledku hospodárenia finančných operácií po odpočítaní účelovo určených prostriedkov vo výške 5 843 872,73 Eur vykazuje Mesto Banská Bystrica celkový výsledok rozpočtového hospodárenia vo výške 4 363 744,32 Eur, pričom suma 4 324 351,84 Eur je zdrojom tvorby peňažných fondov a zvyšok vo výške 39 392,48 Eur je výsledok hospodárenia podnikateľskej činnosti po zdanení.

Tabuľka č. 9: Usporiadanie hospodárenia za rok 2023 (v Eur)

BEŽNÝ ROZPOČET	Hodnota k 31.12.2023 (v EUR)
Prebytok bežného rozpočtu	5 133 364,39
Vylúčenie nedočerpaných účelovo určených prostriedkov, z toho:	3 221 238,13
odpadové hospodárstvo z roku 2022	55 922,14
odpadové hospodárstvo 2023	1 154 154,47
enviromentálny fond - BRO 2022	103 904,53
enviromentálny fond na skládku 2023	155 966,80
enviromentálny fond na BRKO 2023	109 767,25
fond opráv	14 036,00
ZŠ + ZUŠ dotácia	539 452,27
ZŠ strava zadarmo	298 240,00
ZŠ stravné	220 110,52
ZŠ réžia	52 295,35
ZŠ ukrajinci	28 387,45

Výsledky hospodárenia a Záverečný účet Mesta Banská Bystrica za rok 2023

ZŠ Moskovská Erasmus	17 091,45
MŠ stravné	19 595,03
MŠ réžia	210 747,48
MŠ predškolači	61 795,97
MŠ predškolači strava	57 869,00
MŠ ukrajinci	2 211,00
MŠ Senická cesta	943,19
MŠ Senická cesta	166,43
MŠ profesijný rozvoj	31,00
Reakcia na zmenu klímy mesta	52 565,28
Reakcia na zmenu klímy mesta	9 276,23
dotácie pre sociálne služby	40 232,90
prídavok na dieťa	5 877,76
dotácia Kotva	5 465,48
enviromesto	4 000,00
stabilizačný príspevok	886,87
vojnové hroby	166,48
DHN školské pomôcky	49,80
verejná zbierka Ukrajina	30,00
Rozdiel príjmov a výdavkov BR po vylúčení účelovo určených prostriedkov	1 912 126,26

KAPITÁLOVÝ ROZPOČET	Hodnota k 31.12.2023 (v EUR)
Schodok kapitálového rozpočtu	-2 966 753,87
Vylúčenie nedočerpaných účelovo určených prostriedkov, z toho:	425 500,80
oddychová zóna Tajovka	195 465,40
reakcia na zmenu klímy	195 413,11
reakcia na zmenu klímy	34 622,29
Rozdiel príjmov a výdavkov KR po vylúčení účelovo určených prostriedkov	-3 392 254,67

SCHODOK ROZPOČTU po vylúčení účelovo určených prostriedkov	-1 480 128,41
---	----------------------

FINANČNÉ OPERÁCIE	Hodnota k 31.12.2023 (v EUR)
Výsledok hospodárenia finančných operácií	12 809 088,98
Vylúčenie nedočerpaných účelovo určených prostriedkov, z toho:	6 965 216,25
prijaté úvery	6 854 440,57
zábezpeky	101 120,00
ochrana verejného zdravia a zníženie dopadov KP v MFO BB	9 655,68
Rozdiel príjmových a výdavkových FO po vylúčení účelovo určených prostriedkov	5 843 872,73

VH BR a KR + VH FO	4 363 744,32
---------------------------	---------------------

Výsledok hospodárenia podnikateľskej činnosti po zdanení	39 392,48
--	------------------

Prevod finančných prostriedkov do peňažných fondov	4 324 351,84
---	---------------------

Mesto Banská Bystrica dosiahlo v roku 2023 zisk z podnikateľskej činnosti po zdanení vo výške 39 392,48 Eur. Uvedená suma bude zapojená do rozpočtu mesta v roku 2024 a použitá na výdavky v rámci hlavnej aj podnikateľskej činnosti.

K 31.12.2023 vykazuje Mesto Banská Bystrica schodok rozpočtu (§ 16 ods. 6 Zákona o č. 583/2004 Z. z.). § 15 ods. 4 Zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v z. n. p. ustanovuje vytvorenie rezervného fondu vo výške určenej zastupiteľstvom obce, najmenej 10 % z prebytku rozpočtu zisteného podľa § 16. ods. 6 uvedeného zákona.

V súlade s § 4 ods. 7 zákona č. 583/2004 Z. z. sa pre potreby vyčíslenia schodku alebo prebytku uplatňuje jednotná metodika platná pre Európsku úniu. Znamená to, že k schodku alebo prebytku rozpočtu sa ďalej pripočítavajú položky časového rozlíšenia, a to zmena stavu vybraných záväzkov a pohľadávok. Výsledok hospodárenia Mesta Banská Bystrica v metodike ESA 2010 je vyjadrený v Tabuľke č.10.

Tabuľka č. 10: Vyjadrenie hospodárenia za rok 2023 v metodike ESA 2010 (v Eur)

Číslo riadku	Ukazovateľ (hlavná kategória ekonomickej klasifikácie)	Suma v Eur
1	PRÍJMY (100 + 200 + 300) a príjmové finančné operácie (400 + 500)	121 874 333,55
2	v tom: daňové príjmy (100)	58 538 349,58
3	nedaňové príjmy (200)	11 926 587,99
4	granty a transfery (300)	35 769 375,65
5	príjmové finančné operácie (400, 500)	15 640 020,33
6	z toho: príjmy z transakcií s finančnými aktívami a finančnými pasívami (400)	4 266 967,53
7	prijaté úvery, pôžičky a návratné finančné výpomoci (500)	11 373 052,80
8	VÝDAVKY (600 + 700) a výdavkové finančné operácie (800)	106 898 634,05
9	v tom: bežné výdavky (600)	91 930 229,13
10	kapitálové výdavky (700)	12 137 473,57
11	výdavkové finančné operácie (800)	2 830 931,35
12	Prebytok (+)/schodok (-), hotovostný (r.1 - r.8)	14 975 699,50
13	Prebytok (+)/schodok (-) po vylúčení príjmových a výdavkových finančných operácií (r.1 - r.5 - r.8 + r.11)	2 166 610,52
14	Zmena stavu vybraných pohľadávok (+, -) (r.15 - r.16)	710 970,72
15	stav vybraných pohľadávok ku koncu sledovaného obdobia	3 612 611,01
16	stav vybraných pohľadávok k 31. 12. predchádzajúceho roka	2 901 640,29
17	Zmena stavu vybraných záväzkov (+, -) (r.19 - r.18)	620 524,61
18	stav vybraných záväzkov ku koncu sledovaného obdobia	5 983 105,29
19	stav vybraných záväzkov k 31.12. predchádzajúceho roka	6 603 629,90
20	Zahrnutie položiek časového rozlíšenia (r.14 + r.17)	1 331 495,33
21	Prebytok (+)/schodok (-) v metodike ESA 2010 (r.13 + r.20)	3 498 105,85

4 Bilancia aktív a pasív

Majetok Mesta Banská Bystrica v roku 2023 vzrástol o 8,66 % oproti predchádzajúcemu roku. Jeho celková hodnota vzrástla na úroveň 290 192 180 Eur. V priebehu roka 2023 boli k dlhodobému hmotnému majetku a dlhodobému nehmotnému majetku vytvorené oprávky v sume 4 389 183 Eur.

Hodnota dlhodobého nehmotného majetku narástla o 817 683 Eur. K zvýšeniu hodnoty softvéru došlo v dôsledku zaradenia technického zhodnotenia CORA GEO v celkovej výške 105 tis. Eur, technického zhodnotenia Územného plánu Mesta BB – rozšírenie mapových a agendových aplikácií s licenciarmi, v celkovej výške 56 tis. Eur, zaradenia projektu Plán udržateľnej mobility funkčnosti územia krajského mesta BB vo výške 384 tis. Eur, zaradenia projektu Riadiaca a integračná dátovo analytická platforma pre dispečing v celkovej výške 91 tis. Eur, zaradenia Projektovej dokumentácie – Zelené sídliská vo výške 139 tis. Eur, zaradenia Štúdií uskutočniteľnosti možnosti inštalácie FVE vo výške 42 tis. Eur a obstarania Územného plánu dokumentácie Mesta BB vo výške 34 tis. Eur. Odpisy dlhodobého nehmotného majetku za rok 2023 sú vo výške 402 tis. Eur, netto hodnota je vo výške 930 tis. Eur, čo predstavuje navýšenie hodnoty v roku 2023 o 450 tis. Eur.

Dlhodobý hmotný majetok v porovnaní s predchádzajúcim rokom vzrástol o hodnotu 6 791 629 Eur, a to najmä v dôsledku realizácie mnohých investičných výdavkov, ktoré k 31.12.2023 vstupovali do hodnoty obstarania dlhodobého hmotného majetku a zaradenia realizovaných stavieb do majetku mesta. Na účte obstarania dlhodobého hmotného majetku evidujeme medziročný pokles v hodnote 3,6 mil. Eur a súčasne evidujeme nárast hodnoty stavieb v majetku mesta o viac než 5,3 mil. Eur. Celkový nárast netto hodnoty ostatného dlhodobého majetku bol zvýšený o 1, 2 mil. Eur. Hodnota dlhodobého majetku je znížená v dôsledku vytvorených oprávok počas roka 2023 vo výške 3 899 tis. Eur na netto hodnotu vo výške 211 468 tis. Eur, čo predstavuje navýšenie v roku 2023 o 2 893 tis. Eur.

Mesto Banská Bystrica je 100 % vlastníkom dvoch obchodných spoločností, a to MBB a. s. a Mestské lesy Banská Bystrica s.r.o. V ďalších troch obchodných spoločnostiach vlastní podiely v rozpätí od 20 % do 50 % (podieľ s podstatným vplyvom) a v dvoch spoločnostiach vlastní realizovateľné cenné papiere (do 20 %). Prehľad hodnoty majetkových podielov Mesta v obchodných spoločnostiach je obsahom Prílohy č. 2. Hodnota dlhodobého finančného majetku medziročne vzrástla z dôvodu, že v roku 2023 prišlo k zvýšeniu menovitej hodnoty akcií Stredoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a.s. BB o 3 269 980 Eur.

Tabuľka č. 11: Bilancia aktív Mesta Banská Bystrica (v Eur)

AKTÍVA	Netto 31.12.2022	Netto 31.12.2023
Spolu majetok	267 073 048	290 192 180
Neobežný majetok	244 647 722	251 310 358
Dlhodobý nehmotný majetok	480 541	930 281
Dlhodobý hmotný majetok	208 575 389	211 468 304
Dlhodobý finančný majetok	35 591 792	38 911 772
Obežný majetok	21 451 781	38 060 443
Zásoby	129 950	143 961
Zúčtovacie vzťahy	10 446 543	14 522 368
Dlhodobé pohľadávky	498	498
Krátkodobé pohľadávky	1 960 931	2 908 565
Finančný majetok	8 913 859	19 735 051
Poskytnuté výpomoci krátkodobé	0	750 000
Prechodné účty aktív	973 545	821 380

Obežný majetok Mesta vzrástol o 77,42 % v porovnaní s hodnotou v predchádzajúcom roku. V rámci krátkodobých aktív došlo k výraznému nárastu hodnoty finančného majetku, a to o 121,40 %, a

na úroveň 19 735 051 Eur. Jedná sa v prvom rade o nárast finančných prostriedkov hromadených na bankových účtoch. Na finančných účtoch zaznamenávame nárast o 10 821 191 Eur. Hodnota na bankových účtoch k 31.12.2023 vykazovala sumu 19 702 317 Eur, z čoho takmer 4,3 mil. Eur tvoria peňažné fondy.

V roku 2023 zaznamenávame nárast pohľadávok z daňových príjmov obce, celkovo v hodnote 337 tis. Eur, to najmä v oblasti daní z nehnuteľností. Súčasne evidujeme nárast pohľadávok z nedaňových príjmov celkovo o takmer 236 tis. Eur. Celkovo evidujeme nárast krátkodobých pohľadávok o takmer 948 tis. Eur, čo je v percentuálnom vyjadrení nárast o viac ako 48 %.

V prípade dlhodobých pohľadávok sa hodnota medziročne nezmenila a ostáva na úrovni roka 2022. Mesto v rámci postupov účtovania dodržiava zásadu opatrnosti a v súlade s internou smernicou vytvára k pohľadávkam opravné položky. Čím je pohľadávka dlhšie po splatnosti, a teda šanca na vymoženie pohľadávky je nižšia, tým vyššia opravná položka sa vytvára. V prípade dlhodobých pohľadávok bola ešte v roku 2020 vytvorená opravná položka v takmer rovnakej sume a preto netto hodnota dlhodobých pohľadávok klesla na sumu 500 Eur. V roku 2023 neboli v tejto súvislosti robené žiadne účtovné zmeny.

Celkovo v prípade pohľadávok bez ohľadu na dobu splatnosti sa v absolútnom vyjadrení jedná o nárast približne 677 tis. Eur brutto (948 tis. Eur netto). K 31.12.2023 Mesto evidovalo pohľadávky po lehote splatnosti v sume 3 249 023 Eur, pričom medziročne to znamená pokles o takmer 508 tis. Eur.

Okrem príspevkov a transferov pre svoje zriadené príspevkové a rozpočtové organizácie poskytla samospráva zo svojho rozpočtu dotácie rôznym fyzickým aj právnickým osobám. Zoznam poskytnutých dotácií podľa § 7 ods. 4 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov je uvedený na Portáli informačného systému samosprávy mesta, dostupného prostredníctvom linku: <https://egov.banskabystrica.sk/>, v časti Dotácie. V roku 2023 neboli poskytované žiadne dotácie grantovým systémom. Z celkového objemu dotácií poskytnutých subjektom mimo verejnej správy neboli ku dňu 31.12.2023 vysporiadané dotácie v celkovej sume 117 931,95 Eur. Konkrétne sa jedná o dve dotácie poskytnuté subjektom v roku 2020 a to v sumách 500 Eur a 1000 Eur, ktoré takisto neboli v priebehu rokov 2021 až 2023 vysporiadané, preto aj tieto pohľadávky boli postúpené na vymáhanie. Finančný príspevok na činnosť pre neverejných poskytovateľov sociálnej starostlivosti v objeme 109 307,09 Eur bude zúčtovaný v prvom kvartáli roku 2024, preto ku dňu 31.12.2023 ho Mesto Banská Bystrica eviduje na strane pohľadávok.

Dotácie poskytnuté pre činnosť Výborov v mestských častiach boli v roku 2023 poskytnuté v celkovej výške 130 812 Eur. Ku dňu 31.12.2023 bola vyúčtovaná suma 123 787,10 Eur. Časť dotácie vo výške 700 Eur bola vrátená ešte v roku 2023 no zostávajúca časť prostriedkov nebola zúčtovaná ku koncu roka 2023 a Mestu tak k 31.12.2023 vznikla pohľadávka v sume 7 024,86 Eur.

Mesto eviduje pohľadávku aj voči subjektu v rámci verejnej správy, a to vo výške 90 000 Eur, pričom sa jedná o príspevok neziskovej organizácii Mestské divadlo – Divadlo z pasáže, ktorá bude zúčtovaná v roku 2024.

Súčasne Mesto k 31.12.2023 eviduje zostatok nevyčerpanej dotácie od Environmentálneho fondu na nakladanie s komunálnym odpadom v meste v zmysle § 6 ods. 3 Zákona č. 329/2018 Z. z. o poplatkoch za uloženie odpadov vo výške 213 671,78 Eur, ktorá bude ďalej použitá na určený účel, a to na nakladanie s komunálnym odpadom, v roku 2024. Zároveň Mesto Banská Bystrica vykazuje zostatok ostatných príjmov z odpadového hospodárstva vo výške 1 154 154,47 Eur, ktorý bude v rámci usporiadania rozpočtového hospodárenia k 31.12.2023 vylúčený a zaradený do rozpočtu odpadového hospodárstva v roku 2024.

Výsledky hospodárenia a Záverečný účet Mesta Banská Bystrica za rok 2023

Z celkového objemu transferu prijatého na projekt Reakcia na zmenu klímy mesta Banská Bystrica bola v roku 2023 minútá suma 416 160,37 Eur. Z celkového transferu v sume 707 407 Eur zostal mestu ku dňu 31.12.2023 záväzok v objeme 291 876,91 Eur.

Príspevkovej organizácii ZAaRES bol na rok 2023 poskytnutý prevádzkový príspevok v sume 2 465 000 Eur a ku dňu 31.12.2023 bol zúčtovaný v plnej sume.

Tabuľka č.12: Bilancia pasív Mesta Banská Bystrica (v Eur)

PASÍVA	Netto 31.12.2022	Netto 31.12.2023
Spolu vlastné imanie a záväzky	267 073 048	290 192 180
Vlastné imanie	206 857 606	217 196 963
Oceňovacie rozdiely	754 620	0
Kapitálové fondy	0	0
Nevysporiadaný VH minulých rokov	206 934 945	206 805 712
Výsledok hospodárenia za ÚO	-831 960	10 391 251
Záväzky	34 038 796	40 645 975
Rezervy	16 604 017	15 416 959
Zúčtovanie medzi subjektami verejnej správy	977 054	1 655 903
Dlhodobé záväzky	561 105	590 686
Krátkodobé záväzky	6 722 225	6 196 653
Bankové úvery	9 174 395	16 785 774
Prechodné účty pasívne	26 176 646	32 349 242

Hodnota rezerv v roku 2023 klesla oproti predchádzajúcemu roku o 7,15 %. V rámci dlhodobých rezerv má mesto naúčtovanú sumu 81 743,26 Eur ako rezervu na základe koncesných zmlúv na opravy – výmenu okien v deviatich vybraných základných školách. Tieto rezervy sa rozpúšťajú u ôsmich základných škôl v období 10 rokov a u jednej školy v období 15 rokov. V tej istej súvislosti má Mesto vytvorenú krátkodobú rezervu vo výške 132 694,14 Eur. Na odchodné zamestnancov má Mesto vytvorenú dlhodobú rezervu v sume 1 336 484,54 Eur a krátkodobú rezervu na odchodné do dôchodku vo výške 324 624,94 Eur. Okrem toho tvorilo taktiež rezervu na výplatu odmien k životnému jubileu vo výške 85 784,45 Eur.

V roku 2023 boli vytvorené rezervy na predpokladaný nedoplatok náhrady preukázanej straty z výkonov vo verejnom záujme pre SAD Zvolen, a. s. v celkovej výške 1 147 000 Eur. Rezerva na energie v priestoroch v objektoch vo vlastníctve Mesta, ktoré Mesto ďalej prenajíma, bola vytvorená v rovnakej výške ako v predošlom roku, t.j. 40 000 Eur.

Rezerva na vykonanie auditu bola vytvorená vo výške 22 680 Eur. Krátkodobé rezervy budú použité a rozpustené v roku 2024. Ostatné dlhodobé rezervy v sume 12 245 576,68 Eur sa týkajú prebiehajúcich súdnych sporov.

Hodnota záväzkov vyplývajúcich zo zúčtovania so subjektami verejnej správy k 31.12.2023 bola na úrovni 1 655 903 Eur, čo je oproti roku 2022 nárast o 69,48 %, v absolútnom vyjadrení ide o nárast o 678 849 Eur. Z tejto sumy približne 633 tis. Eur predstavuje zostatok bežného transferu pre základné školy, materské školy, ZUŠ a CVČ. Suma 356 tis. Eur predstavuje zostatok bežného transferu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny na stravu predškôľakov v MŠ a žiakov ZŠ. Suma 166 Eur predstavuje dotáciu na vojnové hroby od Ministerstva vnútra SR. Suma 4 tis. Eur je dotácia, ktorú mesto obdržalo za získanie ocenenia ENVIROMESTO 2023. Viac ako 195 tis. Eur je nevyčerpaný transfer na vybudovanie oddychovej zóny Tajovka. Približne 51 tis. Eur je zostatkom transferov v sociálnej oblasti.

Zároveň došlo k nárastu dlhodobých záväzkov o 5,27 % oproti minulému roku, v absolútnom vyjadrení o 29 581 Eur, kde narástli najmä ostatné dlhodobé záväzky. Súčasne klesli krátkodobé

záväzky, a to o 7,82 % oproti roku 2022, v absolútnom vyjadrení o takmer 523 tis. Eur. Pokles o takmer 572 tis. Eur evidujeme na záväzkoch voči dodávateľom a za nevyfakturované dodávky. Súčasne bol tento pokles zmiernený nárastom záväzkov voči zamestnancom a orgánom sociálneho a zdravotného poistenia o takmer 271 tis. Eur, tiež nárastom prijatých preddavkov v sume 11 tis. Eur a nárastom daňových záväzkov voči štátu o viac ako 23 tis. Eur.

V skupine tzv. iných záväzkov sa účtujú záväzky dlhodobé aj krátkodobé. V roku 2023 (1 634 426,29 Eur) mesto účtovalo o nasledujúcich skutočnostiach:

- Suma 1 147 000 Eur predstavuje záväzok voči spoločnosti SAD Zvolen, a. s. na úhradu preukázanej straty z výkonov vo verejnom záujme za rok 2022.
- Suma 100 000 Eur predstavuje predpis záväzku plynúceho z finančnej zábezpeky zloženej uchádzačom v rámci procesu verejného obstarávania a suma 48 150 Eur predstavuje predpis záväzku plynúceho zo zábezpeky zloženej uchádzačom v rámci predloženia súťažných podkladov v uplynulom období

Mesto ku dňu 31.12.2023 nemalo žiadne záväzky po lehote splatnosti.

Mesto Banská Bystrica hospodáril v roku 2023 so ziskom za účtovné obdobie vo výške 10 391 251,14 Eur po zdanení.

Rozdiel medzi prijatou, poskytnutou a skutočne použitou a vrátenou sumou finančných prostriedkov poskytnutých zo štátneho rozpočtu, EÚ resp. na konkrétny účel k 31.12.2023, sa zaradí do rozpočtu Mesta na rok 2024.

5 Stav a vývoj dlhu Mesta

Celková suma dlhu je posudzovaná podľa § 17 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Tabuľka č. 12 zobrazuje stav a vývoj dlhu Mesta Banská Bystrica k 31.12.2023 a k rovnakému dňu predchádzajúceho roka.

Bankové úvery prijaté od ČSOB a. s. majú charakter dlhodobých úverov a čerpali sa na komunálne obligácie a investície. V druhej polovici roka 2023 došlo k ich splateniu v plnej výške, a tak stav tohto záväzku k 31.12.2023 bol nulový.

V roku 2021 boli s ČSOB a. s. uzatvorené ďalšie tri úverové zmluvy. Úverový rámec v objeme 9 273 715 Eur bol určený na financovanie investičných akcií Mesta Banská Bystrica podľa Registra investícií, ktorý je pravidelne aktualizovaný a ktorého obsahová náplň je vždy prerokovaná na zasadnutí Mestského zastupiteľstva. Úverový rámec v objeme 1 250 000 Eur bol určený na nadobudnutie nehnuteľností, taktiež podľa aktuálneho Registra investícií. Obidva tieto úvery majú 20-ročnú splatnosť a ich splácanie začalo v júli roku 2022. Úverový rámec v objeme 2 376 285 Eur bol určený na financovanie projektovej prípravy a realizácie projektov Mesta Banská Bystrica financovaných prostredníctvom európskych štrukturálnych investičných fondov, zo štátneho rozpočtu, z Európskeho hospodárskeho priestoru a z Nórskeho fondov, a to formou predfinancovania, financovania a refinancovania oprávnených aj neoprávnených výdavkov investičných projektov mesta, ktoré sú špecifikované v príslušnom aktuálnom Registri investícií. Splácanie tohto úveru s 20-ročnou splatnosťou začalo v júli 2023.

V priebehu roku 2022 boli k úverovým zmluvám z roku 2021 uzatvorené dodatky, pričom predmetom dvoch z nich bolo navýšenie úverových rámcov, schválené uznesením Mestského zastupiteľstva ešte na konci roku 2021. V roku 2022 bola okrem toho s ČSOB uzatvorená ďalšia úverová zmluva. Úverový rámec v objeme 1 700 000 Eur bol určený na financovanie stavby „Nájomné byty, Ďumbierska ulica, Banská Bystrica“ a splácanie úveru bolo dohodnuté na dobu 20 rokov.

V priebehu rokov 2022 a 2023 ďalšími štyrmi zmenami uznesenia schvaľujúceho návrh na prijatie úverov Mestské zastupiteľstvo schválilo zmeny prerozdelenia úverových rámcov. K uzatvoreniu dodatkov k úverovým zmluvám zohľadňujúcim tieto zmeny došlo v druhej polovici roka 2023. Týmito dodatkami bola zároveň predĺžená lehota na čerpanie úverov, a to až do konca roka 2023. Z dôvodu nepriaznivého vývoja úrokových sadzieb v priebehu roka 2023 Mesto Banská Bystrica pristúpilo k rokovaniu s bankou a obsahom uzatvorených dodatkov bolo taktiež jednorazové dočerpanie úverov so zachovaním pôvodne dojednaných úrokových sadzieb, a tým zhromaždenie úverových prostriedkov na účtoch mesta ku koncu roka 2023, pričom tieto zdroje budú môcť byť použité na kapitálové výdavky v priebehu nasledujúceho obdobia.

Pôvodnú výšku úverových rámcov a ich zmeny v priebehu rokov 2022 a 2023, vrátane výšky platnej k 31.12.2023 uvádzame v prehľade nižšie:

Úverové zmluvy uzatvorené v 2021			
Účel úverového rámca	Pôvodne schválený úverový limit v Eur	Navýšenie úverových limitov v Eur	Úverový limit v Eur po zmenách v 2022 a 2023
	12/2020	12/2021	k 31.12.2023
Financovanie investičných akcií Mesta Banská Bystrica podľa Registra investícií	9 273 715	10 230 865	9 314 593
Nadobudnutie nehnuteľností	1 250 000	1 250 000 (bez zmeny)	1 000 000
Financovanie projektovej prípravy a realizácie projektov Mesta Banská Bystrica (EŠIF, ŠR, EHP a Nórske fondy)	2 376 285	3 876 285	5 042 557
Úverové zmluvy uzatvorené v 2022			
Nájomné byty, Ďumbierska ulica, BB	-	1 700 000	1 700 000
SPOLU	12 900 000	17 057 150	17 057 150

Úverový vzťah so Slovenskou sporiteľňou a. s. na základe úverovej zmluvy z roku 2018 pokračoval aj v roku 2023. Účelom tohto úveru so splatnosťou 10 rokov je financovanie investičných akcií Mesta Banská Bystrica. V júni 2023 Mestské zastupiteľstvo schválilo zmenu limitov určených na financovanie jednotlivých investičných akcií z tohto úveru a umožnilo tak čerpať nedočerpané zostatky investičných akcií dokončených v predošlých rokoch na účel pokračujúcej modernizácie a rekonštrukcie kremačných pecí. V zmysle uzatvoreného Dodatku č.2 bola možnosť čerpať úverové prostriedky až do konca roka 2023, pričom k 31.12.2023 bol úver dočerpaný v plnom rozsahu. Splácanie istiny úveru pokračovalo v roku 2023 podľa splátkového kalendára v zmysle uzatvoreného Dodatku č.1.

Splácanie pohľadávky postúpenej pôvodným veriteľom na Slovenskú sporiteľňu a. s. pokračovalo v roku 2023 v zmysle dohodnutého splátkového kalendára podľa uzatvorenej dohody o zmene splatnosti záväzku z roku 2020. Záväzok bol splatený v decembri 2023.

V poslednom štvrtroku 2020 Mesto Banská Bystrica prijalo od Ministerstva financií SR bezúročnú návratnú finančnú výpomoc na výkon samosprávnych pôsobností z dôvodu kompenzácie výpadku dane z príjmov fyzických osôb v roku 2020 v dôsledku pandémie ochorenia COVID-19. Návratná finančná výpomoc bola prijatá vo výške 1 874 305 Eur, pričom zmluvne bolo dohodnuté jej splácanie od roku 2024 do roku 2027 v pravidelných štyroch ročných splátkach. Uznesením vlády SR č. 459 z 13.septembra 2023 vláda na základe rokovaní zástupcov Združenia miest a obcí Slovenska, Únie miest Slovenska a združenia SK8, ktoré zastupuje samosprávne kraje, schválila návrh na zníženie štátnych finančných aktív poskytnutých ako návratná finančná výpomoc obciam, mestám a VÚC. Záväzok mesta voči MF SR týmto krokom k 31.12.2023 zanikol.

Výsledky hospodárenia a Záverečný účet Mesta Banská Bystrica za rok 2023

Tabuľka č. 13: Stav a vývoj dlhu Mesta Banská Bystrica za rok 2022 a 2023 (v Eur)

Úver	Výška úveru	Zostatok nesplatennej istiny	
		k 31.12.2022	k 31.12.2023
	33 297 148	9 641 830	17 218 449
ČSOB – na komunálne obligácie a investície	8 348 303	487 006	0
ČSOB – na komunálne obligácie a investície	1 873 092	109 275	0
SLSP – Nám. SNP, Graniar	864 713	86 471	0
SLSP - investičné akcie Mesta Banská Bystrica	2 268 000	416 865	1 228 500
ČSOB - Úver na investičné akcie mesta Banská Bystrica	9 314 593	4 492 331	8 571 385
ČSOB - Úver na nadobudnutie nehnuteľností	1 000 000	218 746	912 820
ČSOB - Úver na projekty EŠIF, ŠR, EHP a NF	5 042 557	1 489 105	4 372 479
ČSOB - Úver na nájomné byty, Ďumbierska ulica, BB	1 700 000	0	1 700 000
Bankové úvery spolu	30 411 259	7 299 799	16 785 184
ŠFRB – 601/1386/2005	1 011 585	467 726	433 265
ŠFRB spolu	1 011 585	467 726	433 265
MFSR – NFV - 2020/128/1288	1 874 305	1 874 305	0
Návratné finančné výpomoci spolu	1 874 305	1 874 305	0

Tabuľky č.13 a č.14 sú zostavené v súlade s § 17 ods. 6 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov. Podľa tohto zákona môže mesto prijať návratné zdroje financovania, len ak celková suma dlhu obce neprekročí 60 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka a suma ročných splátok návratných zdrojov financovania vrátane úhrady výnosov neprekročí 25 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka znížených o prostriedky poskytnuté v príslušnom rozpočtovom roku obci alebo vyššiemu územnému celku z rozpočtu iného subjektu verejnej správy, prostriedky poskytnuté z Európskej únie a iné prostriedky zo zahraničia alebo prostriedky získané na základe osobitného predpisu. Táto právna úprava je v účinnosti od 1.1.2017.

Tabuľka č. 14: Ukazovatele celkovej sumy dlhu k 31.12.2022 a k 31.12.2023 (v Eur)

STAV ZADLŽENOSTI MESTA BANSKÁ BYSTRICA		
Vybrané záväzky § 17 ods. 7 zákona 583/2004 Z.z.	k 31.12.2022	k 31.12.2023
Zákonom stanovená celková suma dlhu podľa § 17 ods. 7	9 068 915	16 395 244
Úvery na komunálne obligácie a investície	596 281	0
Námestie SNP, Graniar	86 471	0
Úver na investičné akcie Mesta Banská Bystrica	416 865	1 228 500
Úver na investičné akcie Mesta Banská Bystrica podľa Registra investícií	4 492 331	8 571 385
Úver na nadobudnutie nehnuteľností	218 746	912 820
Úver na financovanie projektov financovaných z prostriedkov EŠIF a ŠR, EHP a Nórskeho fondu	1 383 916	3 982 539
Úver na nájomné byty, Ďumbierska ulica, BB	0	1 700 000
Návratná finančná výpomoc na výkon samosprávnych pôsobností z dôvodu kompenzácie výpadku dane z príjmov FO v roku 2020 v dôsledku pandémie ochorenia COVID-19	1 874 305	0
Záväzky, ktoré sa podľa § 17 ods. 8 zákona 583/2004 Z.z. nezapočítavajú do celkovej sumy dlhu obce	572 916	823 206
suma záväzkov z úveru poskytnutého zo Štátneho fondu rozvoja bývania	467 726	433 265
suma záväzkov z návratných zdrojov financovania prijatých na zabezpečenie predfinancovania realizácie spoločných programov SR a EÚ, operačných programov spadajúcich do cieľa Európska územná spolupráca a programov financovaných na základe medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi SR a inými štátmi najviac v sume NFP poskytnutého na základe zmluvy uzatvorenej medzi obcou a orgánom podľa osobitného predpisu:	105 189	389 940
Záväzky refundované z EÚ a ŠR na projekty EŠIF	105 189	389 940
Bežné príjmy k 31.12. predchádzajúceho roka	75 063 061	81 038 354
Celková suma dlhu k 31.12.	9 068 915	16 395 244
Zákonné ukazovatele zadlženosti mesta (max. 60%)	12,08%	20,23%

Výsledky hospodárenia a Záverečný účet Mesta Banská Bystrica za rok 2023

Tabuľka č. 15: Ukazovatele celkovej sumy splátok ku dňu 31.12.2022 a ku dňu 31.12.2023 (v Eur)

Vybrané záväzky § 17 ods. 7 zákona 583/2004 Z.z.	Splátky 2022	Splátky 2023
Zákonom stanovená suma ročných splátok podľa § 17 ods. 6	2 004 004,16	1 648 670,91
Splátky úverov na komunálne obligácie a investície	1 025 734,55	596 897,44
Projekt údržby a výstavby miestnych komunikácií Eurovia	307 510,83	0,00
Námestie SNP, Graniar	86 471,40	86 470,89
CSI Leasing 1	7 443,96	0,00
CSI Leasing 2	13 370,52	0,00
Úver na investičné akcie Mesta Banská Bystrica	228 440,15	247 284,08
Úver na investičné akcie Mesta Banská Bystrica podľa Registra investícií	260 436,69	500 463,96
Úver na nadobudnutie nehnuteľností	31 895,50	56 430,14
Úver na financovanie projektov financovaných z prostriedkov EŠIF a ŠR, EHP a Nórskeho fondu	3 656,52	122 080,36
Úver na nájomné byty, Ďumbierska ulica, BB	0,00	0,00
Štátny fond rozvoja bývania – úvery	39 044,04	39 044,04
Návratná finančná výpomoc od MFSR	0,00	0,00
Mimoriadne splátky	235 322,39	317 203,24
Mimoriadna splátka istiny – refundácia z EÚ a ŠR na projekty EŠIF	235 322,39	317 203,24
Bežné príjmy k 31.12. predchádzajúceho roka znížené	54 638 493,11	59 117 817,40
Celková suma ročných splátok k 31.12.	2 239 326,55	1 965 874,15
Zákonné ukazovatele zadlženosti mesta (max. 25%)	4,10%	3,33%

6 Tvorba a použitie peňažných fondov

Tabuľka č.16: Tvorba a použitie peňažných fondov v roku 2023 (v Eur)

PEŇAŽNÉ FONDY	Rezervný fond	Fond minulých rokov	Fond rozvoja bývania	Fond opráv
stav k 31.12.2022	1 615 012,97	2 593 911,78	0,00	31 405,89
tvorba	550 000,00	2 214 896,05	0,00	0,00
použitie	460 440,94	1 962 868,06	0,00	0,00
stav k 31.12.2023	1 704 572,03	2 845 939,77	0,00	31 405,89

6.1 Rezervný fond

Tvorba Rezervného fondu podlieha ustanoveniam § 15 ods. 4 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov. Mesto vytvára rezervný fond vo výške určenej Mestským zastupiteľstvom, najmenej však 10 % z prebytku rozpočtu za uplynulý rok. Z prebytku za rok 2022 boli vyčlenené prostriedky v sume 550 000 Eur, a tie boli v priebehu roku 2023 presunuté do rezervného fondu. V roku 2023 sa z neho čerpali finančné prostriedky v objeme 460 440,94 Eur. Z toho viac ako 195 tis. Eur bolo počas roka 2023 použitých na riešenie viacerých havarijných stavov týkajúcich sa napríklad kanalizácie, toaliet, rozvodov vody či elektroinštalácie v budovách materských a základných škôl na území mesta. Viac ako 131 tis. Eur bolo použitých na odstránenie nedostatkov zistených v rámci vykonania protipožiarnej kontroly v Zariadení pre seniorov Jeseň a Komuče Robotnícka. Prostriedky v objeme 78 tis. Eur boli použité na riešenie havarijného stavu kanalizácie na Námestí SNP. Suma 24 tis. Eur bola použitá na odstránenie následkov živelnnej pohromy z mája 2023, pri ktorej boli v dôsledku silného dažďa zaplavené viaceré časti mesta. Prostriedky v objeme 12 tis. Eur boli použité na zabezpečovacie práce pri odstraňovaní havarijného stavu objektu Medený hámor. V dôsledku zvýšenej koncentrácie väčších skupín migrantov z tretích krajín na viacerých miestach mesta Banská Bystrica a predpokladaného zhoršenia počasia a ohrozenia života a zdravia týchto osôb vyhlásil primátor mesta Banská Bystrica dňa 10. októbra 2023 o 12:00 hod. mimoriadnu situáciu pre celé územie mesta Banská Bystrica. Na základe rozhodnutia primátora mesta Banská Bystrica bolo v spolupráci so Slovenským Červeným krížom a mimovládnyimi organizáciami zriadené pre týchto ľudí núdzové ubytovanie, pričom na tento účel bolo z rezervného fondu použitých viac ako 16 tis. Eur.

Na konci roka 2023 vykazoval rezervný fond zostatok finančných prostriedkov v hodnote 1 704 572,03 Eur.

6.2 Fond minulých rokov

Tvorba a použitie fondu minulých rokov podlieha zákonu č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov a príslušným právnym predpisom schváleným Mestským zastupiteľstvom, a taktiež aj aktuálnym Zásadám rozpočtového hospodárenia Mesta Banská Bystrica. V sledovanom období Mesto tvorilo fond minulých rokov vo výške 2 214 896,05 Eur. V roku 2023 bolo z fondu čerpaných 1 972 523,74 Eur. Najväčšia časť prostriedkov, v sume viac než 1 040 tis. bola použitá na splátky istín úverov. Viac ako 198 tis. Eur bolo investovaných do výstavby cyklotrás a ďalších takmer 175 tis. Eur bolo vynaložených na dokončenie rekonštrukcie objektu SSS na Ul. 9.mája. Takmer 189 tis. Eur bolo použitých na spolufinancovanie a neoprávnené výdavky projektu vytvorenia odborných učební v základných školách na území mesta a taktiež na potrebné rekonštrukcie, napr. priestorov kuchyne či jedální základných škôl. Suma 100 tis. Eur bola poskytnutá ako dotácia mestskej obchodnej spoločnosti MBB a.s. za účelom zabezpečenia celoročnej

prevádzky zimného štadióna. Ďalších viac ako 93 tis. Eur z fondu bolo použitých na rekonštrukciu miestnych ciest v rámci jednotlivých volebných obvodov v rôznych častiach mesta, taktiež na rekonštrukciu mosta v mestskej časti Iliaš, a vyše 76 tis. Eur bolo vynaložených na riešenie havarijného stavu schodiska Rudohorská – Starohorská. Ďalšie prostriedky z fondu boli použité na projektovú dokumentáciu k obnove budovy ZUŠ Jána Cikkera či na projekt obnovy parčíka pri malej železničnej stanici.

6.3 Fond rozvoja bývania

Tvorba a použitie Fondu rozvoja bývania podlieha § 30 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov a zákonu č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov a Zásadám rozpočtového hospodárenia Mesta Banská Bystrica. V priebehu roka 2023 nedošlo k tvorbe ani použitiu peňažného fondu. Na konci roka 2023 je zostatok finančných prostriedkov fondu rozvoja bývania v nulovej hodnote.

6.4 Fond opráv

Na konci roka 2023 vykazoval fond opráv zostatok v hodnote 31 405,89 Eur. V priebehu roka 2023 nedošlo k použitiu prostriedkov z tohto fondu. Finančné prostriedky vyhradené v súlade s § 12 a § 18 zákona č. 443/2010 o dotáciách na rozvoj bývania a o sociálnom bývaní v znení neskorších predpisov určené na krytie prevádzky, opráv a údržby v rámci bytového fondu Mesta sa vyčleňujú z prebytku na základe osobitného predpisu uvedeného v § 16 ods. 6 Zákona 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a v zmysle zákona sa prevádzajú na samostatný bankový účet.

7 Hospodárenie rozpočtových a príspevkových organizácií

V zmysle zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov je rozpočet rozpočtových a príspevkových organizácií napojený na rozpočet zriaďovateľa, ktorým je v tomto prípade Mesto Banská Bystrica.

7.1 Hospodárenie rozpočtových organizácií

K 31.12.2023 malo Mesto Banská Bystrica vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti celkovo 13 rozpočtových organizácií, pričom sa jedná o 9 základných škôl, 2 základné školy s materskými školami, centrum voľného času a základnú umeleckú školu.

V tabuľke č. 17 je zobrazená bilancia aktív a pasív všetkých 13 rozpočtových organizácií Mesta.

Tabuľka č. 17: Bilancia aktív a pasív rozpočtových organizácií k 31.12.2022 a k 31.12.2023 (v Eur)

Označ.	AKTÍVA	k 31.12.2022 netto	k 31.12.2023 netto
	SPOLU MAJETOK (r. 002 + r. 033 + r. 110 + r. 114)	9 615 165,78	10 077 221,56
A.	Neobežný majetok (r. 003 + r. 011 + r. 024)	8 020 705,63	8 173 618,71
A.I.	Dlhodobý nehmotný majetok súčet (r. 004 až 010)	0,00	13 112,50
A.II.	Dlhodobý hmotný majetok súčet (r. 012 až 023)	8 020 705,63	8 160 506,21
A.III.	Dlhodobý finančný majetok súčet (r. 025 až 032)	0,00	0,00
B.	Obežný majetok (r. 034 + r. 040 + r. 048 + r. 060 + r. 085 + r. 098 + r. 104)	1 563 635,29	1 865 715,76
B.I.	Zásoby súčet (r. 035 až 039)	52 830,44	53 393,05
B.II.	Zúčtovanie medzi subjektami verejnej správy súčet (r. 041 až r. 047)	0,00	0,00
B. III.	Dlhodobé pohľadávky súčet (r. 049 až 059)	0,00	0,00
B.IV.	Krátkodobé pohľadávky súčet (r. 061 až 084)	273 419,11	275 331,53
B.V.	Finančné účty súčet (r. 086 až 097)	1 237 385,74	1 536 991,18
B.VI.	Poskytnuté návratné finančné výpomoci dlhodobé súčet (r. 099 až 103)	0,00	0,00
B.VII.	Poskytnuté návratné finančné výpomoci krátkodobé súčet (r. 105 až 109)	0,00	0,00
C.	Časové rozlíšenie súčet (r. 111 až 113)	30 824,86	37 887,09
D.	Vzťahy k účtom klientov Štátnej pokladnice (účtová skupina 20)	0,00	0,00

Označ.	PASÍVA	k 31.12.2022 netto	k 31.12.2023 netto
	VLASTNÉ IMANIE A ZÁVÄZKY (r. 116 + r. 126 + r. 179 + r. 182)	9 615 165,78	10 072 930,42
A.	Vlastné imanie súčet (r. 117 + r. 120 + r. 123)	-129 287,79	92 893,94
A.I.	Oceňovacie rozdiely súčet (r. 118 + r. 119)	0,00	0,00
A.II.	Fondy súčet (r. 121 + r. 122)	0,00	0,00
A.III.	Výsledok hospodárenia súčet (r. 124 až 125)	-129 287,79	92 893,94
	Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov (+/-428)	-151 715,49	-181 009,56
	Výsledok hosp. za účt. obd. po zdanení r.001- r.(117+120+124+126+180+183)	22 427,70	273 903,50
B.	Závazky súčet (r. 127 + r. 132 + r. 140 + r. 151 + r. 172)	9 460 234,28	9 623 937,51
B.I.	Rezervy súčet (r. 128 až 131)	0,00	0,00
B.II.	Zúčtovanie medzi subjektami verejnej správy súčet (r. 133 až 139)	7 694 180,37	7 813 984,30
B.III.	Dlhodobé záväzky súčet (r. 141 až 150)	147 895,20	155 583,59
B.IV.	Krátkodobé záväzky súčet (r. 152 až 171)	1 618 158,71	1 654 369,62
B.V.	Bankové úvery a výpomoci súčet (r. 173 až 178)	0,00	0,00
C.	Časové rozlíšenie (r. 180 a 181)	284 219,29	356 098,97
D.	Vzťahy k účtom klientov Štátnej pokladnice (účtová skupina 20)	0,00	0,00

Dlhodobý hmotný majetok tvorí 80,98 % všetkých aktív rozpočtových organizácií. Jedná predovšetkým o budovy, v ktorých majú školy svoje sídlo. Ich hodnota medziročne klesla v dôsledku odpisov o 4,85 % ale hodnota dlhodobého hmotného majetku stúpila o 1,74 %. Stúpila najmä vďaka nárastu hodnoty samostatne hnuteľných vecí a súborov hnuteľných vecí o 301 598 Eur, ktoré školy získali vďaka realizácii projektu vybudovania odborných učební. Hodnota neobežného majetku stúpila v absolútnom vyjadrení o 152 913 Eur. Krátkodobé pohľadávky dosiahli úroveň viac než 275 tis. Eur, pričom 99,01 % tvorili tzv. iné pohľadávky. Prevažná väčšina obežného majetku, a to až 81,87 % je držaná vo forme finančných prostriedkov na bankových účtoch.

V roku 2023 dlhodobé záväzky narástli o 5,2 %, pričom sa jedná len o záväzky zo sociálneho fondu. Tie stúpili medziročne o 1,97 %. Krátkodobé záväzky taktiež narástli, a to o 2,24 %, pričom najväčší podiel majú záväzky voči zamestnancom, iné záväzky a záväzky voči sociálnej poisťovni a zdravotným poisťovniam z titulu miezd a odvodov za posledný mesiac roka 2023, ktoré budú vyplatené v ďalšom mesiaci, už v roku 2024.

7.2 Hospodárenie príspevkových organizácií

Mesto Banská Bystrica má v zriaďovateľskej pôsobnosti dve príspevkové organizácie. Podľa zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov je príspevková organizácia organizáciou, ktorá má menej ako 50 % výrobných nákladov pokrytých tržbami. S účinnosťou od dňa 1.1.2016 sú na rozpočet Mesta napojené dve príspevkové organizácie:

- Záhradnícke a rekreačné služby mesta (ZAaRES),
- Investorský útvar mesta.

Dňom 1.1.2016 došlo k zlúčeniu dvoch samostatných príspevkových organizácií mesta, Správy športových a telovýchovných zariadení mesta (SŠTZM) a príspevkovej organizácie Záhradnícke a rekreačné služby mesta (ZAaRES), pričom nástupníckou organizáciou sa stal ZAaRES.

Vzhľadom k skutočnosti, že Investorský útvar Mesta v roku 2023 nevykonával žiadnu činnosť, tejto príspevkovej organizácii nebol rozpočtovaný a uhradený prevádzkový príspevok. Zároveň je táto organizácia aktuálne bez štatutárneho orgánu. V ďalšej časti budeme preto pojednávať už len o príspevkovej organizácii ZAaRES. V nasledujúcej tabuľke, ktorá je vypracovaná v súlade s metodikou MF SR, uvádzame podiel tržieb na výrobných nákladoch príspevkovej organizácie.

Tabuľka č. 18: Podiel tržieb na výrobných nákladoch za rok 2023 (v Eur)

Rok 2023	ZAaRES
Tržby za vlastné výroby	0,00
Tržby z predaja služieb	528 658,62
Tržby za tovar	2 804,88
Predaný tovar	-340,00
Tržby celkom	531 123,50
Spotrebované nákupy	877 903,74
Spotreba materiálu	611 318,27
Spotreba energie	266 585,47
Spotreba ostatných neskladovateľných dodávok	0,00
Služby	669 684,03
Opravy a udržiavanie	92 225,94
Cestovné	5 485,31
Náklady na reprezentáciu	1 501,96
Ostatné služby	570 470,82
Osobné náklady	1 990 219,27
Mzdové náklady	1 357 559,60
Zákonné sociálne poistenie	471 219,26
Ostatné sociálne poistenie	14 832,62
Zákonné sociálne náklady	146 607,79
Ostatné sociálne náklady	0,00
Dane a poplatky	9 470,22
Daň z motorových vozidiel	700,71
Daň z nehnuteľností	0,00
Ostatné dane a poplatky	8 769,51
Odpisy DNM a DHM	462 797,08
Výrobné náklady celkom	4 010 074,34
Podiel (%)	13,24%

Príspevková organizácia mesta ZAaRES hospodárila v roku 2023 v zákonom rozpätí pomeru tržieb a výrobných nákladov. Bilanciu aktív a pasív tejto príspevkovej organizácie za roky 2022 a 2023 uvádzame v Prílohe č. 7. Náklady a výnosy príspevkovej organizácie za roky 2022 a 2023 sú obsahom Prílohy č. 8.

Výsledky hospodárenia a Záverečný účet Mesta Banská Bystrica za rok 2023

Tabuľka č. 19: Bilančná tabuľka vybraných indikátorov vývoja hospodárenia príspevkovej organizácie ZAaRES (v Eur)

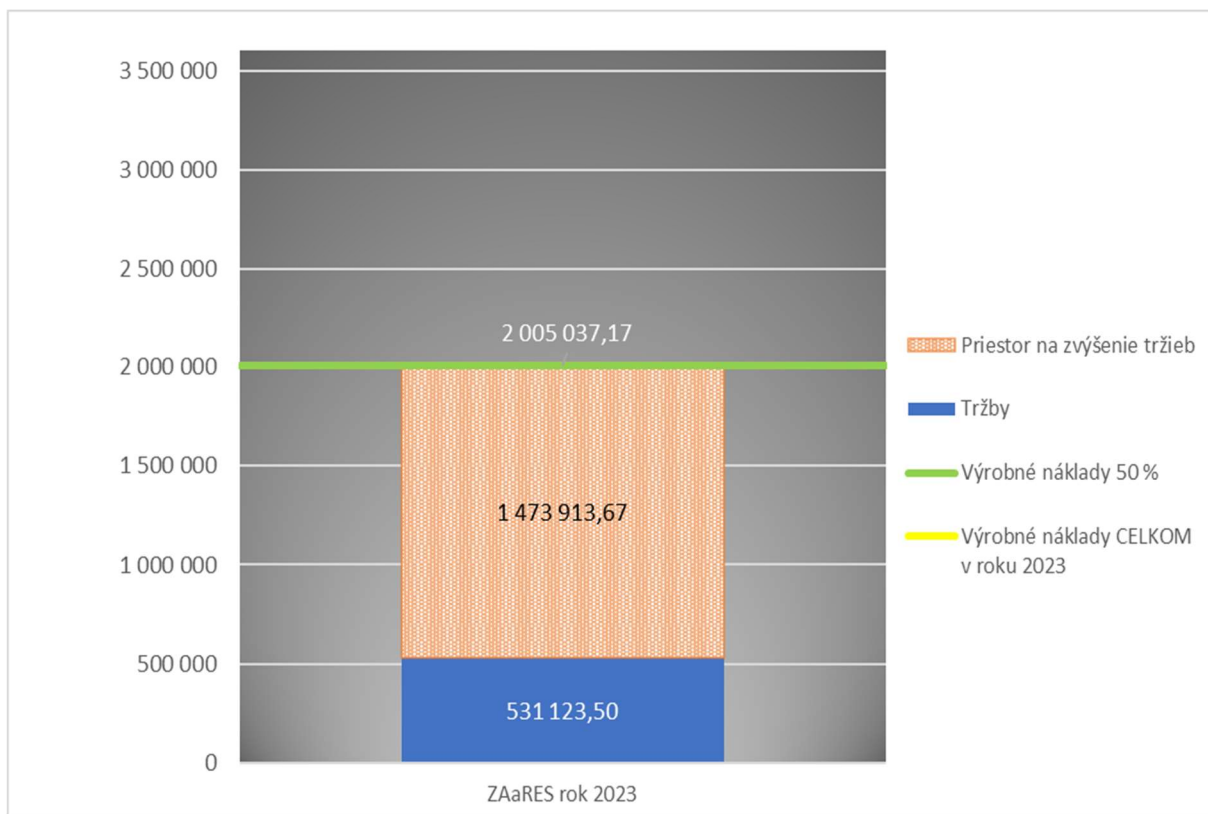
Príspevková organizácia ZAaRES			
Rok	2022	2023	Prírastky /úbytky (+/-)
Prevádzkový príspevok	2 193 263,00	2 465 000,00	+ 271 737,00
Hodnota majetku	3 598 719,38	7 932 663,99	+ 4 333 944,61
Tržby	416 847,24	531 463,50	+ 114 616,26
Výnosy	3 845 066,93	4 414 771,61	+ 569 704,68
Náklady	3 887 890,17	4 377 540,37	+ 489 650,20
Osobné náklady	1 841 181,33	1 990 219,27	+ 149 037,94
Závazky (krátkodobé + dlhodobé)	203 283,39	293 712,14	+ 90 428,75
Pohľadávky (krátkodobé + dlhodobé)	299 265,36	312 012,97	+ 12 747,61
Výsledok hospodárenia po zdanení	-47 935,52	37 059,11	+ 84 994,63
Výsledok hospodárenia pred zdanením	-42 823,24	37 231,24	+ 80 054,48

V porovnaní s rokom 2022 zaznamenávame v roku 2023 na tržbách nárast o 114 616 Eur. Celkové výnosy, ktoré dosiahla príspevková organizácia ZAaRES v roku 2023, boli medziročne vyššie o takmer 570 tis. Eur. Náklady medziročne taktiež vzrástli, a to o takmer 490 tis. Eur, čo je nárast o 11,19 %. To malo za následok vytvorenie kladného výsledku hospodárenia. V roku 2023 príspevková organizácia ZAaRES vygenerovala zisk v hlavnej činnosti vo výške 36 411,57 Eur a v podnikateľskej činnosti generovala zisk vo výške 647,54 Eur.

Dlhodobý hmotný majetok v roku 2023 vstúpil o 125,47 % v netto hodnote, čo predstavuje sumu v brutto hodnote sumu 4 430 413,52 Eur. Dôvodom je hlavne zverenie mestského mládežníckeho štadióna pod správu ZAaRES a obstaranie kremačných pecí. Na účte samostatné hnuiteľné veci evidujeme prírastok automatickej závery v MMŠ Radvaň, v celkovej hodnote 4 440 Eur. Na tomto účte evidujeme aj úbytky v celkovej hodnote 10 365 Eur. Vyraďený z majetku bol napríklad chladiarenský náves KROONE, krovínorez Stihl FS 240 či motorová kosačka LC 451S Husqvarna. Prírastky v hodnote 125 tis. Eur evidujeme na účte drobný dlhodobý hmotný majetok. Jedná sa napríklad o herné prvky na detskom ihrisku Slnecná, Rudlová, THK 36-40, Bernoláková 40, Radvanská 29, Šalková, Tr. SNP II, Ružová alebo aj zariadenie šatní na MMŠ Radvaň. Na účte obstaranie dlhodobého majetku evidujeme prírastok vo výške 1 009 772 Eur, napríklad vo forme už spomínaného obstarania kremačných pecí, rekonštrukcií umelého trávniku, či vybudovania dreveného pumptracku a skillcentra. Súčasne však hodnota obstarania dlhodobého majetku klesla z dôvodu zaradenia obstaraných predmetov do majetku vo výške 130 tis. Eur

Ku dňu 31.12.2023 ZAaRES vykazoval viac než 40 % obežného majetku v podobe krátkodobých pohľadávok, a to v netto hodnote viac ako 312 tis. Finančné prostriedky na bankových účtoch v objeme takmer 419tis. Eur tvorili 54,40 % obežného majetku. Pohľadávky tvoria fakturáciu za poskytnuté služby a zálohy, pohľadávky za nedodržanie zmluvy, zmluvná pokuta, pohľadávky voči zamestnancom a iné pohľadávky. Závazky vo výške 293 712,14 Eur tvoria neuhradené došlé faktúry, mzdy, daň zo mzdy, odvody, záložky zo mzdy, DDS, splatná daň z príjmu právnických osôb, DPH, daň z motorových vozidiel a sociálny fond.

Graf č. 8: Pravidlo 50 – príspevková organizácia ZAaRES - rok 2023

V prípade hodnotenia „pravidla 50“ v prípade príspevkovej organizácie ZAaRES môžeme konštatovať, že toto pravidlo bolo aj v roku 2023 splnené a príspevková organizácia mala ešte rezervu, v rámci ktorej mohla generovať tržby, aby toto pravidlo bolo zachované.

8 Podnikateľská činnosť Mesta

Mesto Banská Bystrica dosiahlo v roku 2023 zisk z podnikateľskej činnosti po zdanení vo výške 39 392,48 Eur. Podnikateľskú činnosť vykonávalo v oblasti predaja drobného tovaru v rámci dvoch informačných centier a prevádzky Thurzovsko- Fuggerovskej zážitkovej expozície v priestoroch Barbakánu, pričom zisk plynie aj z provízie za predaj vstupeniek na rôzne kultúrne podujatia organizované externými subjektmi. Predmetom podnikateľskej činnosti je aj poskytovanie kaderníckych služieb v priestoroch objektu KOMUCE, a prenájom nebytových priestorov. K 30.6. bola ukončená činnosť turistického informačného centra v priestoroch autobusovej stanice.

Celkové náklady v sledovanom období predstavovali 62 266,15 Eur. V porovnaní s nákladmi minulého roka ide o pokles o 20,06 %, pričom pokles evidujeme najmä v oblasti nákladov na predaný tovar a pri odpisoch dlhodobého nehmotného a dlhodobého hmotného majetku. Pri osobných nákladov na mzdy a poistenie naopak evidujeme nárast o 80,94 %.

Výnosy z podnikateľskej činnosti klesli medziročne o 13,16 % a dosiahli úroveň 102 028,78 Eur. Pokles evidujeme v prípade tržieb z predaja tovaru, a to o 57,56 %. Naopak v prípade tržieb z predaja služieb evidujeme nárast o 18,87 %. Vďaka tomu dokázalo mesto v rámci podnikateľskej činnosti generovať zisk, ktorý bol o niečo vyšší ako v predošlom roku, a to v sume 39 762,63 Eur. Prostriedky zo zisku podnikateľskej činnosti po zdanení budú zaradené do rozpočtu roka 2024.

Výkaz ziskov a strát za podnikateľskú činnosť Mesta uvádzame v Prílohe č. 6.

Prílohy

Príloha č.1: Hodnotiaca správa o plnení rozpočtu Mesta Banská Bystrica za rok 2023 – Programový rozpočet

Príloha č.2: Majetkové podiely Mesta Banská Bystrica

Príloha č.3: Plnenie rozpočtu k 31.12.2023

Príloha č.4: Vybrané pohľadávky Mesta Banská Bystrica k 31.12.2023 a 31.12.2022

Príloha č.5: Vybrané záväzky Mesta Banská Bystrica k 31.12.2023 a 31.12.2022

Príloha č.6: Výkaz ziskov a strát za podnikateľskú činnosť Mesta Banská Bystrica za rok 2023 a 2022

Príloha č.7: Súvahy príspevkovej organizácie Mesta Banská Bystrica k 31.12.2023 a 31.12.2022

Príloha č.8: Výkazy ziskov a strát príspevkovej organizácie Mesta Banská Bystrica za rok 2023 a 2022